

หลักสูตรโตไปไม่โกง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสวนขวัญ
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลคลองวาฬ
ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ประกาศศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสวนขวัญ
เรื่อง ประกาศใช้หลักสูตร “โตไปไม่โกง” ในระดับปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสวนขวัญ

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้มีหนังสือที่ มท ๐๘๑๖.๔/ว ๗๐๓ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๐ เรื่อง การนำหลักสูตร “โตไปไม่โกง” ไปจัดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสวนขวัญ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองวาฬ จึงจัดทำหลักสูตร “โตไปไม่โกง” ในระดับปฐมวัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสวนขวัญ เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต ตั้งแต่ปฐมวัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสวนขวัญ จึงประกาศใช้หลักสูตร “โตไปไม่โกง” ในระดับปฐมวัย นับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

จึงประกาศมาเพื่อทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายวรินทร์ อินทรละมุล)

หัวหน้าสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสวนขวัญ

คำนำ

เด็ก และเยาวชน ถือเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่ายิ่งของประเทศ เพราะเด็กและเยาวชน ในวันนี้จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันหน้า การให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนจึงมีความสำคัญต่อการ กำหนดทิศทางของสังคม ในอนาคต ดังนั้นจึงต้องบ่มเพาะให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถควบคู่ไป กับการมีคุณธรรม จริยธรรมในจิตใจ เพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพสร้างสรรค์สังคมที่ดี มี ความสุข เป็นสังคมแห่งความดีงาม โดยมีครูและ โรงเรียนทำ หน้าที่ถ่ายทอดความรู้และบ่มเพาะ ความดีตั้งแต่วัยเยาว์

การจัดทำหลักสูตร “โตไปไม่โกง” สำหรับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสวนขวัญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลคลองวาฬ เป็นโครงการที่ค้ำถึงผลในระยะยาว ด้วยความหวังว่า เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ ตามแนวทางของหลักสูตรจะได้เรียนรู้และซึมซับคุณค่าของความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีจิตสาธารณะ มีชีวิตพอเพียง และรักความเป็นธรรม อันจะช่วยปลูกฝังค่านิยม และจิตสำนึก ให้เยาวชนไทยเติบโตเป็นคนที่มีศักดิ์ศรี เชื่อมั่นในความสุจริต กล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง และต่อต้านการเอารัดเอาเปรียบ การทุจริตคอร์รัปชัน และการโกงทุกประเภท

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสวนขวัญ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลคลองวาฬ มีความหวังว่าด้วยความพยายามเช่นนี้ จะมีผลให้สังคมของชุมชนเป็นสังคม ที่มีความยั่งยืนและก้าวหน้า เป็นชุมชนที่น่าอยู่ ผู้คนมีความสุข และมีจิตสำนึกแห่งความดีงาม และขอขอบคุณ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ร่วมมือกันสร้างสรรค์เพื่อชุมชนของเราทุกคน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ปรัชญาการศึกษาปทุมวีย์	ด
วิสัยทัศน์	ด
พันธกิจ	ด
เป้าหมาย	ด
คุณลักษณะอันพึงประสงค์	๒
สาระสำคัญของหลักสูตร	๓
จุดประสงค์รายสาระและกิจกรรม	๖
การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล	๑๓
แนวทางการประเมินสำหรับครูผู้สอน	๑๔
โครงสร้างหลักสูตรโตไปไม่โกง	๑๖
-สาระที่ ๑ ความซื่อสัตย์สุจริต	๑๙
-สาระที่ ๒ การมีจิตสาธารณะ	๓๒
-สาระที่ ๓ ความเป็นธรรมทางสังคม	๔๓
-สาระที่ ๔ กระทำอย่างรับผิดชอบ	๕๐
-สาระที่ ๕ เป็นอยู่อย่างพอเพียง	๕๘

ภาคผนวก

หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๑๖.๔/ว ๗๐๓ ลว ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๐

เอกสารอ้างอิง

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง *ปี ๕บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็ก – อาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตที่เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

* ๕ ปี หมายถึง อายุ ๕ ปี ๑๑ เดือน ๒๙ วัน

วิสัยทัศน์การศึกษาปฐมวัย

" ส่งเสริมการเรียนรู้ คุณธรรม จริยธรรม นำไปสู่ชุมชน "

พันธกิจการจัดการศึกษาปฐมวัย

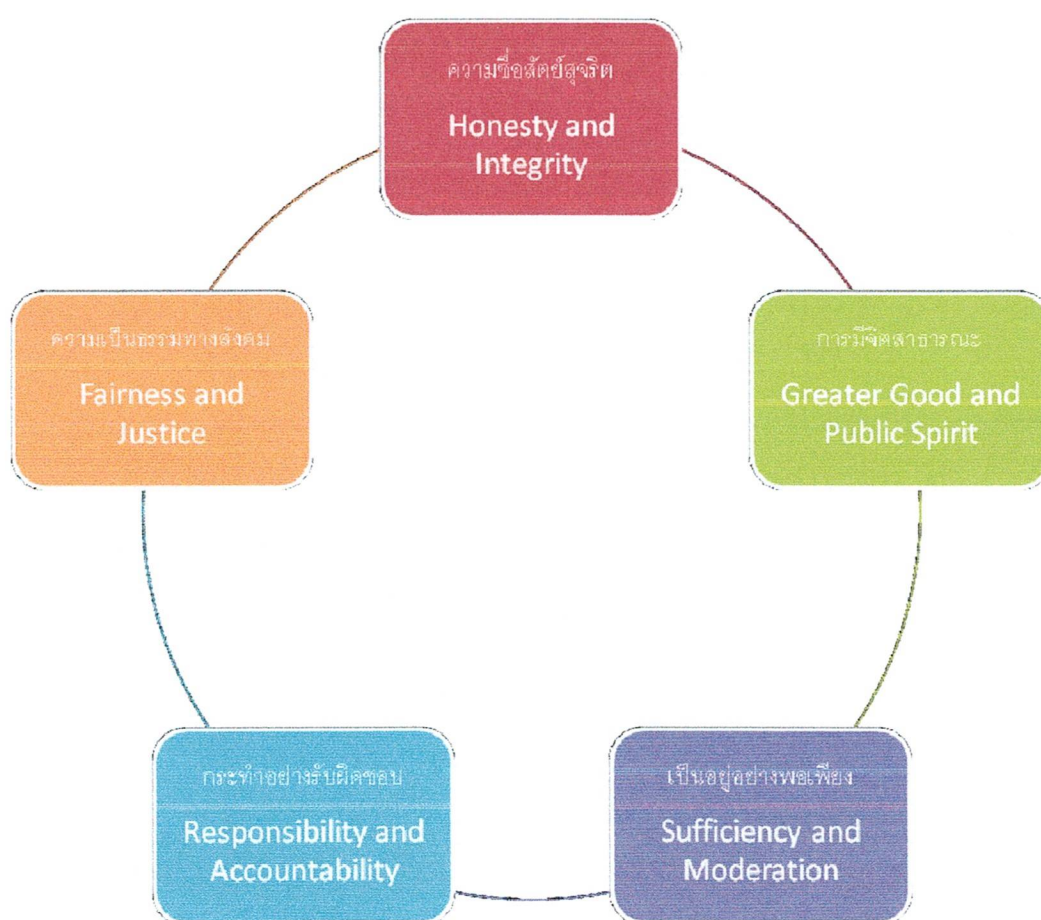
๑. พัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้สะอาด น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน มีความร่มรื่น มีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีความปลอดภัยเป็นที่ยอมรับของชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
๒. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็ก มีพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน
๓. สร้างเสริมสุขภาพกายและจิตใจให้แข็งแรงสมบูรณ์ ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่เหมาะสม ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๔. พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ ผลิตสื่อ วัสดุ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลง และมีศักยภาพสูงสุดในการปฏิบัติงาน
๕. ประสานชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด ภาครัฐ และเอกชน ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนา .

เป้าหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระบบบริหารจัดการที่ดี มีบรรยากาศ และ และร่วมรับผิดชอบมีเอกลักษณ์โดดเด่นใช้ศูนย์ฯ เป็นฐานในการพัฒนา
๒. มีสุขภาพ ร่างกายและจิตใจที่แข็งแรงสมบูรณ์ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
๓. เด็กทุกคนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
๔. ครูผู้ดูแลเด็ก หัวหน้าศูนย์ฯ คณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง มีความรู้ความสามารถ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
๕. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสวนขวัญ เป็นที่เชื่อมั่นและศรัทธาของผู้ปกครอง และชุมชนให้ความร่วมมือ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตร “โตไปไม่โกง” มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นความดีต่อส่วนรวม ๕ ประการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ ความเป็นธรรมทางสังคมกระทำอย่างรับผิดชอบและเป็นอยู่อย่างพอเพียงเพื่อสร้างนิสัยให้ผู้เรียนรักความถูกต้องและความเป็นธรรมเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันต่อปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ไม่ทุจริตไม่โกงไม่ยอมรับและรังเกียจพฤติกรรมทุจริตและโกงทุก รูปแบบ

สาระสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตร “โตไปไม่โกง” ประกอบด้วยสาระ ๕ เรื่อง สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยมีเนื้อหาของแต่ละสาระดังนี้

ลำดับ	สาระและความหมาย	แนวคิด	การนำไปปฏิบัติ
๑	ความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty And Integrity) การยึดมั่นในความซื่อสัตย์จริง และในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม มีความซื่อตรงและมีเจตนาที่บริสุทธิ์ ปฏิบัติต่อตนเองและ ผู้อื่นโดยชอบ ไม่คดโกง	การดำเนินชีวิตในสังคมนั้นความซื่อสัตย์สุจริตเป็นเรื่องที่สำคัญและ จำเป็นไม่ว่าจะซื่อสัตย์ต่อตนเอง หรือผู้อื่นดังนั้น การที่เราจะมี ความ ซื่อสัตย์สุจริตนั้นเราจะต้องปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับ ความ ซื่อสัตย์สุจริตอย่างถูกต้องและ ให้เห็นโทษของการไม่ซื่อสัตย์ สุจริตว่าจะส่งผลต่อตนเองและ สังคมอย่างไรบ้าง	-พูดความจริง -ไม่ลักขโมย -ทำตัวเป็นที่น่าเชื่อถือ -ทำตามสัญญา -ตรงไปตรงมา -กล้าเปิดเผยความจริง -รู้จักแยกแยะประโยชน์ส่วนตัว ส่วนรวม
๒	การมีจิตสาธารณะ (Greater Good and Public Spirit) การมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมมีความตระหนักรู้และ คำนึงถึง สังคมส่วนรวมมีความรับผิดชอบต่อตนเองในการ กระทำ ใดๆ เพื่อไม่ให้เกิด ผลกระทบเสียหาย ต่อส่วนรวม และพร้อมที่จะเสียสละ ประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษา ผลประโยชน์ของส่วนรวม	การอยู่ร่วมกันของสมาชิกในสังคม หนึ่งนั้น ต้องอาศัยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ความเข้าใจซึ่งกัน และกันรวมทั้งการที่สมาชิกใน สังคมคิดและทำเพื่อส่วนรวม รู้จักการให้ เพื่อสังคมไม่เห็นแก่ ประโยชน์ส่วนตนเป็นใหญ่และ พร้อมที่จะเสียสละหรือช่วย ปกป้อง ผลประโยชน์ของส่วนรวม	-ร่วมดูแลสังคม -รับผิดชอบต่อส่วนรวม -เสียสละเพื่อส่วนรวม -เอื้อเฟื้อเมตตาเมตตา -ไม่เห็นแก่ตัว
๓	ความเป็นธรรมทางสังคม (Fairness and Justice) การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันและอย่างมีเหตุผลโดยไม่เลือกปฏิบัติต่อ เพศเชื้อชาติชนชั้นสถานะ ทางเศรษฐกิจและสังคม	ทุกคนควรได้รับความเป็นธรรมอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะแตกต่างกัน ด้วยเชื้อชาติศาสนาภูมิภาคกำเนิดฐานะหรือ การศึกษารวมทั้งต้องไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นด้วย ดังนั้นการให้ความ เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ของผู้อื่นการไม่เอาเปรียบผู้อื่นและการเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเอง จะช่วยให้รักษาความเป็นธรรมใน สังคมได้มากขึ้น	-นึกถึงใจเขาใจเรา -ไม่เอาเปรียบผู้อื่น -รับฟังผู้อื่น -เคารพให้เกียรติผู้อื่น -กตัญญูอย่างมีเหตุผล -คำนึงถึงความยุติธรรมโดยตลอด

ลำดับ	สาระและความหมาย	แนวคิด	การนำไปปฏิบัติ
๔	<p>กระทำอย่างรับผิดชอบ (Responsibility and accountability)</p> <p>การมีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตนเองและปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุดเคารพ กฎเกณฑ์ กติกาพร้อมให้ ตรวจสอบการกระทำได้เสมอ หากมีการกระทำผิดก็พร้อมที่จะยอมรับและแก้ไขในสิ่งที่ผิด</p>	<p>ทุกสังคมประกอบด้วยสมาชิกหรือบุคคลที่แตกต่างหลากหลายตาม บทบาท และหน้าที่ต่างๆ ที่เหมือนกันบ้างและต่างกันบ้างตั้งแต่เป็นสมาชิกของครอบครัว สมาชิก ของโรงเรียนสมาชิกของที่ทำงาน และสมาชิกของสังคมดังนั้นการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขเข้าใจซึ่งกัน และกันไม่ละเมิดผู้อื่นและพร้อม ยอมรับในการกระทำของตนเองนั้น สมาชิกทุกคนจะต้องเข้าใจความรับผิดชอบต่อในบทบาทและหน้าที่ ของตนเองและบุคคลต่างๆ รวมทั้ง การปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ อย่างมีความรับผิดชอบต่อที่จะให้มีการ ตรวจสอบได้มีความเคารพต่อ กฎเกณฑ์กติกาอย่างมีวินัย</p>	<p>-ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด</p> <p>-มีระเบียบวินัย</p> <p>-เคารพกติกา</p> <p>-รับผิดชอบต่อสิ่งที่ทำ กล้ายอมรับ</p> <p>-ผิดและรับการลงโทษ</p> <p>-รู้จักสำนึกผิดและขอโทษ</p> <p>-แก้ไขในสิ่งที่ผิด</p> <p>-กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง</p>
๕	<p>เป็นอยู่อย่างพอเพียง (Sufficiency and Moderation)</p> <p>คือ การดำเนินชีวิตโดยยึดหลักความพอประมาณซื่อตรงไม่ละโมภโลภมากรู้จักยับยั้งชั่งใจ และต้องไม่เอาเปรียบ หรือเบียดเบียนทั้งตัวเองและผู้อื่น</p>	<p>การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นถือว่าเป็น แบบอย่างที่ดีที่ควรถือปฏิบัติ การรู้จักความพอดีพอประมาณในการใช้ชีวิตการรู้จักพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่การรู้ประหยัดและ รู้คุณค่าที่สิ่งของเป็นเรื่องสำคัญใน การสร้างนิสัยที่เป็นอยู่อย่างพอเพียง จะไม่ทำให้เกิดการดิ้นรนแบบเห็นแก่ตัวและขาดสติไม่เอาเปรียบผู้อื่นและสังคมในภาพรวมด้วย</p>	<p>-รู้จักความเพียงพอความพอดี</p> <p>-มีความอดทนอดกลั้น</p> <p>-รู้จักบังคับตัวเอง</p> <p>-ไม่กลัวความยากลำบาก</p> <p>-ไม่ทำอะไรแบบสุดขั้วหรือสุดโต่ง</p> <p>-มีสติและเหตุผล</p>

กิจกรรมในหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่ให้ทั้งความสนุกสนานและสร้างสรรค์ผ่านการเล่นนิทานเกมการละเล่นต่างๆ การร้องเพลงกิจกรรมศิลปะ บทกวีและคำคล้องจองสำหรับเด็กรวมทั้งกิจกรรมสร้างประสบการณ์อื่นๆ เพื่อกระตุ้นให้เด็กคิดอย่างมีเหตุผลและซึมซับคุณค่าแห่งความดีอย่างเป็นธรรมชาติ และสร้างความรู้สึกรักดีชอบชั่วดีภูมิใจในการทำ ความดี รังเกียจคนโกง และคนเก่งแต่โกง

ตัวอย่างกิจกรรมในห้องเรียน เช่น

- กิจกรรมกลุ่มที่แสดงถึงความรักและการดูแลสมบัติสาธารณะ
- การเล่นนิทานที่เด็กๆ เป็นผู้เล่าหาญเสียสละเพื่อส่วนรวม
- เรื่องเล่าเกี่ยวกับความกล้าหาญทางจริยธรรมของผู้นำ
- นิทานที่ชี้ให้เห็นโทษแห่งการโกหกและเจ้าเล่ห์
- กิจกรรมที่ชี้ให้เห็นประโยชน์ของความพอเพียงไม่โลภเป็นต้น

จุดประสงค์รายสาระและกิจกรรม

หลักสูตร “โตไปไม่โกง” ซึ่งประกอบด้วย สาระทั้งห้าประการดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นมีจุดประสงค์และ กิจกรรมดังนี้

สาระที่ ๑ ความซื่อสัตย์สุจริต	
จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำว่า “ซื่อสัตย์” ซึ่งรวมถึงการไม่หยิบของของคนอื่นโดยไม่รับอนุญาต การพูดความจริงไม่โกหกและการไม่ใช้เล่ห์เหลี่ยมคดโกงเอาเปรียบผู้อื่น	
กิจกรรมที่ ๑.๑ แหวนแห่งความซื่อสัตย์	จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กเข้าใจและฝึกพฤติกรรมการไม่เอาของของคนอื่นมาเป็นของตนเอง เก็บของได้แล้วส่งคืนการพูดความจริง ลักษณะกิจกรรม นิทานและคำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ ๑.๒ เกมไอ้แหวนอยู่ไหน	จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กฝึกปฏิบัติการพูดความจริงและการกล้าแสดงออก ลักษณะกิจกรรม กิจกรรมการเล่น
กิจกรรมที่ ๑.๓ การตัดสินใจของตึกแตนน้อย	จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กเข้าใจและฝึกพฤติกรรมการไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน ลักษณะกิจกรรม นิทาน
กิจกรรมที่ ๑.๔ แมลงเด็กดี	จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กเกิดตระหนักว่าความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณสมบัติของเด็กดี ลักษณะกิจกรรม กิจกรรมศิลปะ
กิจกรรมที่ ๑.๕ แม่เหยี่ยวกับลูก	จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กเข้าใจถึงผลของการลักขโมย ลักษณะกิจกรรม นิทานและคำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ ๑.๖ เจ้าไต้กับขาวนา	จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กเข้าใจเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของตนเองอย่างซื่อสัตย์สุจริต ลักษณะกิจกรรม นิทานและคำคล้องจอง/เพลง

<p>สาระที่ ๑ ความซื่อสัตย์สุจริต</p> <p>จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำว่า “ซื่อสัตย์” ซึ่งรวมถึงการไม่หยิบของของคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต การพูดความจริงไม่โกหกและการไม่ใช้เล่ห์เหลี่ยมคดโกงเอาเปรียบผู้อื่น</p>	
<p>กิจกรรมที่ ๑.๗ เด็กเลี้ยงแกะ</p>	<p>จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กเข้าใจความสำคัญของการพูดความจริงและโทษของการโกหก</p> <p>ลักษณะกิจกรรม นิทานและคำคล้องจอง/เพลง</p>
<p>กิจกรรมที่ ๑.๘ หนูสัญญา</p>	<p>จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กฝึกพฤติกรรมการรักษาสัญญาและการรักษาความปลอดภัย</p> <p>ลักษณะกิจกรรม คำคล้องจอง/เพลง</p>
<p>กิจกรรมที่ ๑.๙ ลาเจ้าอูบาย</p>	<p>จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กเข้าใจเกี่ยวกับการทำหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริต</p> <p>ลักษณะกิจกรรม นิทานและคำคล้องจอง/เพลง</p>
<p>กิจกรรมที่ ๑.๑๐ เทพารักษ์กับคนตัดไม้</p>	<p>จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการพูดความจริงและ โทษของการโกหก</p> <p>ลักษณะกิจกรรม นิทาน</p>
<p>กิจกรรมที่ ๑.๑๑ คนเจ้าเล่ห์กลับลอก</p>	<p>จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กเกิดการตระหนักต่อโทษของการใช้เล่ห์เหลี่ยมหลอกลวง ผู้อื่น</p> <p>ลักษณะกิจกรรม กิจกรรมการเล่น</p>
<p>กิจกรรมที่ ๑.๑๒ เหรียญทอง ๑๕ เหรียญ</p>	<p>จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กเกิดความซื่อสัตย์</p> <p>ลักษณะกิจกรรม นิทาน</p>

สาระที่ ๒ การมีจิตสาธารณะ จุดประสงค์ ๑. เพื่อให้เข้าใจความสำคัญของส่วนรวมและรู้จักจำแนกส่วนตัว-ส่วนรวม ๒. เพื่อฝึกปฏิบัติการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้แก่การเสียสละเพื่อส่วนรวมการเคารพกฎกติกา ๓. เพื่อให้เข้าใจลักษณะของผู้นำที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	
กิจกรรมที่ ๒.๑ รถไฟพูนพูน	จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กเข้าใจความหมายและความสำคัญของการอยู่ร่วมกัน เราอยู่คนเดียวไม่ได้ส่วนรวมจะดีได้ถ้าทุกคนเสียสละทำตามกติกาและ ทำเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ลักษณะกิจกรรม กิจกรรมการเล่น
กิจกรรมที่ ๒.๒ รถไฟสามัคคี	จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กเข้าใจความหมายและความสำคัญของการอยู่ร่วมกัน เราอยู่คนเดียวไม่ได้ส่วนรวมจะดีได้ถ้าทุกคนเสียสละทำตามกติกาและ ทำเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ลักษณะกิจกรรม คำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ ๒.๓ เรารักประเทศไทย	จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กสร้างความผูกพันต่อชาติบ้านเมือง ลักษณะกิจกรรม คำคล้องจอง/เพลงและกิจกรรมศิลปะ
กิจกรรมที่ ๒.๔ ตำนานปาตองโก	จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กเห็นว่าคนโกงสามารถทำลายคนดีได้อย่างไร ลักษณะกิจกรรม นิทาน
กิจกรรมที่ ๒.๕ คหาวิเศษ	จุดประสงค์ เพื่อฝึกให้เด็กปฏิบัติตามกฎกติกา ลักษณะกิจกรรม คำคล้องจอง/เพลงและกิจกรรม

สาระที่ ๒ การมีจิตสาธารณะ จุดประสงค์ ๑. เพื่อให้เข้าใจความสำคัญของส่วนรวมและรู้จักจำแนกส่วนตัว-ส่วนรวม ๒. เพื่อฝึกปฏิบัติการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้แก่การเสียสละเพื่อส่วนรวมการเคารพกฎกติกา ๓. เพื่อให้เข้าใจลักษณะของผู้นำที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	
กิจกรรมที่ ๒.๖ ดวงยักษกินเมือง	จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กเข้าใจความสำคัญของกฎเกณฑ์กติกาและโทษของการ ไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กติกา ลักษณะกิจกรรม นิทาน
กิจกรรมที่ ๒.๗ อนุบาล WalkRally	จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กเข้าใจว่ากฎเกณฑ์อาจเหมือนหรือแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสถานที่ ลักษณะกิจกรรม กิจกรรมการเล่นและกิจกรรมศิลปะ
กิจกรรมที่ ๒.๘ เข้าแถว	จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กฝึกการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กติกา ลักษณะกิจกรรม คำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ ๒.๙ วีรบุรุษน้อย	จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กเรียนรู้การเสียสละเพื่อส่วนรวม ลักษณะกิจกรรม นิทาน
กิจกรรมที่ ๒.๑๐ แสงสว่างจากประกาศาร	จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การเสียสละเพื่อ ส่วนรวม ลักษณะกิจกรรม นิทาน

<p>สาระที่ ๓ ความเป็นธรรมทางสังคม</p> <p>จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ถึงความกล้าหาญทางจริยธรรมทั้งการยึดมั่นที่จะรักษาความถูกต้องและการยอมรับผล การกระทำของตนตลอดจนเรียนรู้คุณลักษณะของการเป็นผู้นำที่กล้าหาญและยึดมั่นในความดี</p>	
<p>กิจกรรมที่ ๓.๑</p> <p>หนูผู้กล้าหาญ</p>	<p>จุดประสงค์</p> <p>เพื่อให้เด็กเข้าใจถึงความกล้าหาญทางจริยธรรมว่ามาจากจิตที่กล้าหาญ เป็นสำคัญดังนั้นพลังความกล้าหาญไม่ได้ขึ้นอยู่กับขนาดของ ร่างกายทุกคนสามารถ เป็นคนกล้าหาญและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องได้</p> <p>ลักษณะกิจกรรม</p> <p>นิทาน</p>
<p>กิจกรรมที่ ๓.๒</p> <p>เกมพลังหนู</p>	<p>จุดประสงค์</p> <p>เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องความกล้าหาญและความสามัคคี</p> <p>ลักษณะกิจกรรม</p> <p>กิจกรรมการเล่น</p>
<p>กิจกรรมที่ ๓.๓</p> <p>หนูคืนเนย</p>	<p>จุดประสงค์</p> <p>เพื่อให้เด็กเรียนรู้ถึงความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำและแก้ไข ในความผิดพลาด</p> <p>ลักษณะกิจกรรม</p> <p>กิจกรรมการเล่น</p>
<p>กิจกรรมที่ ๓.๔</p> <p>พญาลิง</p>	<p>จุดประสงค์</p> <p>เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ถึงคุณสมบัติของผู้นำว่าต้องมีความดี ความกล้าหาญและความ เสียสละ</p> <p>ลักษณะกิจกรรม</p> <p>นิทานและคำคล้องจอง/เพลง</p>
<p>กิจกรรมที่ ๓.๕</p> <p>มาร์ชคุณธรรม</p>	<p>จุดประสงค์</p> <p>เพื่อให้เด็กเรียนรู้เรื่องคุณธรรมและการเป็นผู้นำผู้ตาม</p> <p>ลักษณะกิจกรรม</p> <p>คำคล้องจอง/เพลง</p>
<p>กิจกรรมที่ ๓.๖</p> <p>หมาป่ากับลูกแกะ</p>	<p>จุดประสงค์</p> <p>เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องความสามัคคีเพื่อการต่อสู้กับความชั่ว</p> <p>ลักษณะกิจกรรม</p> <p>นิทานคำคล้องจอง/เพลง</p>

<p>สาระที่ ๔ กระทำอย่างรับผิดชอบ</p> <p>จุดประสงค์ เพื่อให้เข้าใจความสำคัญของหน้าที่และฝึกฝนลักษณะนิสัยความรับผิดชอบต่อหน้าที่อย่าง รับผิดชอบและการยอมรับผิด</p>	
<p>กิจกรรมที่ ๔.๑</p> <p>มือของหนู</p>	<p>จุดประสงค์</p> <p>เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับมือว่าสามารถทำหน้าที่และทำประโยชน์ ต่างๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นมือเด็กหรือมือผู้ใหญ่</p> <p>ลักษณะกิจกรรม</p> <p>คำคล้องจอง/เพลงและกิจกรรมศิลปะ</p>
<p>กิจกรรมที่ ๔.๒</p> <p>มือนี่มีประโยชน์</p>	<p>จุดประสงค์</p> <p>เพื่อให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับมือว่าสามารถทำหน้าที่และทำประโยชน์ต่างๆ ได้ไม่ว่าจะเป็นมือเด็กหรือมือผู้ใหญ่</p> <p>ลักษณะกิจกรรม</p> <p>คำคล้องจอง/เพลง</p>
<p>กิจกรรมที่ ๔.๓</p> <p>นิ้วโป้งชี้โกง</p>	<p>จุดประสงค์</p> <p>เพื่อให้เด็กเข้าใจว่าการขโมยเป็นกระทำที่ไม่ถูกต้องและไม่สามารถ ยอมรับได้</p> <p>ลักษณะกิจกรรม</p> <p>นิทานและคำคล้องจอง/เพลง</p>
<p>กิจกรรมที่ ๔.๔</p> <p>ตึกต่อก๊ี้เกียดเดิน</p>	<p>จุดประสงค์</p> <p>เพื่อให้เด็กเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบ</p> <p>ลักษณะกิจกรรม</p> <p>นิทานและคำคล้องจอง/เพลง</p>
<p>กิจกรรมที่ ๔.๕</p> <p>ทำไมหนูชอบสลิ้ม</p>	<p>จุดประสงค์</p> <p>เพื่อฝึกฝนให้เด็กมีรับผิดชอบต่อหน้าที่</p> <p>ลักษณะกิจกรรม</p> <p>นิทาน,คำคล้องจอง/เพลงและกิจกรรมศิลปะ</p>
<p>กิจกรรมที่ ๔.๖</p> <p>ระบำไม้กวาด</p>	<p>จุดประสงค์</p> <p>เพื่อฝึกให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม</p> <p>ลักษณะกิจกรรม</p> <p>คำคล้องจอง/เพลง</p>
<p>กิจกรรมที่ ๔.๗</p> <p>ขายโง่กับต้นไม้</p>	<p>จุดประสงค์</p> <p>เพื่อให้เด็กเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบ</p> <p>ลักษณะกิจกรรม</p> <p>นิทาน</p>

<p>สาระที่ ๕ เป็นอยู่อย่างพอเพียง</p> <p>จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้แนวคิดการมีชีวิตที่พอเพียงโดยเฉพาะเรื่องโทษของความโลภและการทำอะไรเกินตัว</p>	
<p>กิจกรรมที่ ๕.๑</p> <p>เด็กโลก</p>	<p>จุดประสงค์</p> <p>เพื่อให้เด็กเข้าใจว่าความโลภเป็นสิ่งที่ไม่ดี</p> <p>ลักษณะกิจกรรม</p> <p>นิทาน</p>
<p>กิจกรรมที่ ๕.๒</p> <p>คนเลี้ยงแพะ</p>	<p>จุดประสงค์</p> <p>เพื่อให้เด็กเข้าใจว่าความโลภเป็นสิ่งที่ไม่ดี</p> <p>ลักษณะกิจกรรม</p> <p>นิทานและกิจกรรมศิลปะ</p>
<p>กิจกรรมที่ ๕.๓</p> <p>กากับหงส์</p>	<p>จุดประสงค์</p> <p>เพื่อให้เด็กเรียนรู้ที่จะภูมิใจและพอใจในสิ่งที่ตัวเองเป็นสิ่งที่ตัวเองมี</p> <p>ลักษณะกิจกรรม</p> <p>นิทานและกิจกรรมศิลปะ</p>
<p>กิจกรรมที่ ๕.๔</p> <p>ลูกอึ่งอ่างกับแม่</p>	<p>จุดประสงค์</p> <p>เพื่อให้เด็กเรียนรู้ที่จะไม่ทำอะไรเกินตัว</p> <p>ลักษณะกิจกรรม</p> <p>นิทานและกิจกรรมการเล่น</p>

การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

๑. สื่อการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมตามสาระ ๕ ประการ ในหลักสูตร “โตไปไม่โกง” จะมีกิจกรรมเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับปลูกฝังคุณธรรมในจิตใจผู้เรียนโดยตรง จะมีสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ แผ่นซีดี เพลง หนังสือนิทาน บทละครภาพประกอบรวมทั้งอุปกรณ์ต่างๆ

๒. เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ครูผู้สอนควรจัดเวลายอย่างน้อยที่สุด ๑ คาบต่อสัปดาห์ เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ หรืออาจเพิ่มเติมด้วยการสอดแทรกเนื้อหาสาระเข้าไปเพื่อสร้างประสบการณ์หรือการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นๆ ตามความเหมาะสมทั้งนี้ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมตามสาระ ๕ ประการ ครูผู้สอนสามารถใช้กิจกรรมหลายๆ ครั้งหลายๆ แบบ และทำเป็นประจำสม่ำเสมอเพื่อที่จะได้ซึมซับลงในจิตใจเด็กจนเป็นลักษณะนิสัยประจำตัว

๓. การเตรียมตัวของครูผู้สอน

การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมตามสาระ ๕ ประการ ในหลักสูตร “โตไปไม่โกง” ครูควรศึกษาเนื้อหาในหลักสูตรและกิจกรรมในแต่ละเรื่องให้เข้าใจก่อนการนำไปใช้ อย่างไรก็ตาม ครูผู้สอนสามารถปรับแนวทางการดำเนินกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม

๔. การประเมินผล

ครูผู้สอนประเมินผลด้วยการสังเกตพฤติกรรมและการสนทนาซักถามเด็กแบบไม่เป็นทางการ และ สอดถามพฤติกรรมเด็กจากผู้ปกครองและจัดทำสมุดบันทึกพฤติกรรมโดยพิจารณาตามจุดประสงค์ของกิจกรรม ในสาระอย่างไรก็ตามจะไม่มีการประกาศผลให้ผ่านหรือไม่ผ่านครูผู้สอนต้องเป็นผู้พิจารณาร่วมกับ ผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีที่พบว่าเด็กมีปัญหาพฤติกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาเด็กเป็นรายบุคคล

**แนวทางการประเมินสำหรับครูผู้สอน
ระดับปฐมวัย**

สาระ	จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมที่พึงประสงค์	ระดับคุณภาพ
ความซื่อสัตย์ สุจริต (Honesty and Integrity)	- เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และ เข้าใจความหมายของคำว่า “ซื่อสัตย์” ซึ่งรวมถึงการ ไม่หยิบ ของคนอื่นโดยไม่รับ อนุญาตการ พูดความจริง ไม่โกหกและการไม่ใช่ เล่ห์ เหลี่ยมคดโกงเอาเปรียบผู้อื่น	-พูดความจริง ไม่พูดโกหก -ไม่หยิบของคนอื่นโดยไม่ ได้รับอนุญาตจากเจ้าของ	-ดี (ไม่เคยโกหกไม่เคยหยิบของ คนอื่น) -ควรปรับปรุง (มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ต้องปรับปรุง)
การมีจิตสาธารณะ (Greater Good and Public Spirit)	-เพื่อให้เข้าใจความสำคัญของ ส่วนรวมและรู้จักจำแนกส่วนตัว ส่วนรวม -เพื่อฝึกปฏิบัติการเป็นสมาชิกที่ ดีของสังคมได้แก่การเสียสละ เพื่อส่วนรวมการเคารพกฎ กติกาก -เพื่อเข้าใจลักษณะของผู้นำที่ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	-รู้จักแยกแยะของส่วนตัว เช่นหนังสือ ของเราดินสอ ของเราและส่วนรวม เช่น โต๊ะเก้าอี้ของห้องเรียน -เสียสละเพื่อตนเองและ ผู้อื่นและเคารพกฎ กติกา -ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาของ คนอื่น	-ดี (มีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา อย่างสม่ำเสมอ) -ควรปรับปรุง (เห็นแก่ตัวเอา เปรียบคนอื่น เอาเปรียบ ส่วนรวม)
ความเป็นธรรม ทางสังคม (Fairness and Justice)	-เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ถึง ความกล้าหาญทางจริยธรรม ทั้งการยึดมั่นที่จะรักษาความ ถูกต้องและการยอมรับผลการ กระทำของตนตลอดจนเรียนรู้ คุณลักษณะของการเป็นผู้นำที่ กล้าหาญและยึดมั่นในความดี	-รักความถูกต้อง -รู้จักยอมรับผิดและขอโทษ -ไม่เอาเปรียบผู้อื่น -มีความเป็นผู้นำเสียสละ กล้าหาญ	-ดี (มีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา อย่างสม่ำเสมอ) -ควรปรับปรุง (ไม่ยอมรับผิด เอาเปรียบคนอื่น เอาเปรียบ ส่วนรวม)

สาระ	จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมที่พึงประสงค์	ระดับคุณภาพ
กระทำอย่างรับผิดชอบ (Responsibility and Accountability)	- เพื่อให้เข้าใจความสำคัญของหน้าที่และฝึกฝนลักษณะนิสัยความรับผิดชอบต่ออันเป็นพื้นฐานต่อการกระทำอย่างรับผิดชอบและการยอมรับผิด	- รู้จักหน้าที่ของตนเอง - มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น - มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม - รู้จักยอมรับผิดและขอโทษ	- ดี (มีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาอย่างสม่ำเสมอ) - ควรปรับปรุง (ไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่รับผิดชอบต่อส่วนรวม ไม่ยอมรับผิด)
เป็นอยู่อย่างพอเพียง (Sufficiency and Moderation)	- เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ แนวคิดการมีชีวิตที่พอเพียง โดยเฉพาะเรื่องโทษของความโลภและการทำอะไรมากเกินไป	- รู้จักความพอเพียง ไม่ใช่จ่ายเกินความจำเป็น - ไม่โลภ ไม่อยากได้ของคนอื่น - รู้จักความพอดี ไม่ละโมภ ไม่ตะกละ	- ดี (มีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาอย่างสม่ำเสมอ) - ควรปรับปรุง (อยากได้โลภมาก สรุ่ยสุร่าย)

โครงสร้างหลักสูตรโตไปไม่โกง

สาระที่ ๑ ความเชื่อศรัทธาสุจริต

- กิจกรรมที่ ๑.๑ แหวนแห่งความเชื่อศรัทธา
- กิจกรรมที่ ๑.๒ เกมไอ้แหวนอยู่ไหน
- กิจกรรมที่ ๑.๓ การตัดสินใจของตักแตนน้อย
- กิจกรรมที่ ๑.๔ แมลงเด็กดี
- กิจกรรมที่ ๑.๕ แม่เหี่ยวกับลูก
- กิจกรรมที่ ๑.๖ เจ้าโต้งกับชาวนา
- กิจกรรมที่ ๑.๗ เด็กเลี้ยงแกะ
- กิจกรรมที่ ๑.๘ หนูสัญญา
- กิจกรรมที่ ๑.๙ ลาเจ้าอุบาย
- กิจกรรมที่ ๑.๑๐ เทพารักษ์กับคนตัดไม้
- กิจกรรมที่ ๑.๑๑ คนเจ้าเล่ห์กลับกลอก
- กิจกรรมที่ ๑.๑๒ เหยี่ยวทอง ๑๕ เหยี่ยว

สาระที่ ๒ การมีจิตสาธารณะ

- กิจกรรมที่ ๒.๑ รถไฟ ปูน ปูน
- กิจกรรมที่ ๒.๒ รถไฟสามัคคี
- กิจกรรมที่ ๒.๓ เรารักประเทศไทย
- กิจกรรมที่ ๒.๔ ดำนานปาห้องโก๋
- กิจกรรมที่ ๒.๕ คทาวิเศษ
- กิจกรรมที่ ๒.๖ ดั่งยักษ์กินเมือง
- กิจกรรมที่ ๒.๗ อนุบาล Walk Rally
- กิจกรรมที่ ๒.๘ เข้าแถว
- กิจกรรมที่ ๒.๙ วีรบุรุษน้อย
- กิจกรรมที่ ๒.๑๐ แสงสว่างจากประภาคาร

สาระที่ ๓ ความเป็นธรรมทางสังคม

- กิจกรรมที่ ๓.๑ หนูผู้กล้าหาญ
- กิจกรรมที่ ๓.๒ เกมพลังหนู
- กิจกรรมที่ ๓.๓ หนูคืนเนย
- กิจกรรมที่ ๓.๔ พญาลิง
- กิจกรรมที่ ๓.๕ มาร์ชคุณธรรม
- กิจกรรมที่ ๓.๖ หมาป่ากับลูกแกะ

สาระที่ ๔ กระทำอย่างรับผิดชอบ

- กิจกรรมที่ ๔.๑ มือของหนู
- กิจกรรมที่ ๔.๒ มือนี่มีประโยชน์
- กิจกรรมที่ ๔.๓ นิ้วโป้งชี้โก่ง
- กิจกรรมที่ ๔.๔ ตีกต๋อขี่เกี้ยวเดิน
- กิจกรรมที่ ๔.๕ ทำไม้หนูชอบลิ้ม
- กิจกรรมที่ ๔.๖ ระบายไม้กวาด
- กิจกรรมที่ ๔.๗ ชายโง่กับต้นไม้

สาระที่ ๕ เป็นอยู่อย่างพอเพียง

- กิจกรรมที่ ๕.๑ เด็กโลก
- กิจกรรมที่ ๕.๒ คนเลี้ยงแพะ
- กิจกรรมที่ ๕.๓ กากับหงส์
- กิจกรรมที่ ๕.๔ ลูกอึ่งอ่างกับแม่

สาระที่ ๑ ความซื่อสัตย์สุจริต

แนวคิด

การดำเนินชีวิตในสังคมนั้น ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็น ไม่ว่าจะซื่อสัตย์ต่อตนเองหรือผู้อื่น ดังนั้น การที่เราจะมีความซื่อสัตย์สุจริตนั้น เราจะต้องปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตอย่างถูกต้อง และให้เห็นโทษของการไม่ซื่อสัตย์สุจริตว่า จะส่งผลต่อตนเองและสังคมอย่างไรบ้าง

จุดประสงค์

เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำว่า “ซื่อสัตย์” ซึ่งรวมถึงการไม่หยิบของของคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต การพูดความจริงไม่โกหก และการไม่ใช้เล่ห์เหลี่ยมคดโกงเอาเปรียบผู้อื่น

เครื่องมือการเรียนรู้

๑. นิทาน
๒. คำคล้องจอง
๓. กิจกรรมการเล่น
๔. กิจกรรมศิลปะ

สาระที่ ๑ ความซื่อสัตย์สุจริต กิจกรรมที่ ๑.๑ เรื่องแหวนแห่งความซื่อสัตย์

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและฝึกพฤติกรรมการไม่เอาของของคนอื่นมาเป็นของตนเองเก็บของได้แล้วส่งคืน การพูดความจริง

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูเริ่มต้นด้วยการชวนนักเรียนคุยเกี่ยวกับเต่า ลักษณะของเต่า
๒. ครูบอกนักเรียนว่า วันนี้จะเล่านิทานซึ่งเป็นเรื่องของเต่าทะเลสองพี่น้องชื่อว่า ต็อกเต็กกับตัวมเตี้ยม เรื่อง “แหวนแห่งความซื่อสัตย์”
๓. ครูอ่านนิทานโดยกระตุ้นให้เด็กใช้จินตนาการตามเนื้อเรื่อง โดยใช้หุ่นมือรูปสัตว์
๔. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
 - แหวนเป็นของใคร
 - ตัวมเตี้ยมรู้สึกอย่างไร เมื่อไม่พูดความจริง
 - ต็อกเต็กพี่สาวของตัวมเตี้ยมช่วยให้ตัวมเตี้ยมหายปวดท้องอย่างไร
 - ถ้านักเรียนเจอสิ่งของที่ตกไว้ นักเรียนจะอย่างไร

กิจกรรมเพื่อความสนุกสนานและปลูกจิตสำนึก

๑. ระบายสีรูปเต่า
๒. ท่องคำคล้องจอง/ร้องเพลง “เต่า” พร้อมกัน และทำท่าคลานเหมือนเต่า

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. นิทานเรื่อง “แหวนแห่งความซื่อสัตย์”
๒. กระดาษวาดเขียนและสี
๓. คำคล้องจอง/เพลง “เต่า”
๔. หุ่นมือรูปสัตว์

สาระที่ ๑ ความซื่อสัตย์สุจริต กิจกรรมที่ ๑.๒ เรื่องเกมไอ้แหวนอยู่ไหน

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการพูดความจริง และการกล้าแสดงออก

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูฝึกนักเรียนร้องเพลง “ไอ้แหวนอยู่ไหน” (ทำนองเหมือนนิ้วโป้งอยู่ไหน)
๒. อธิบายการเล่นเกม ไอ้แหวนอยู่ไหน
 - ให้นักเรียนนั่งล้อมวงเป็นวงกลม
 - ครูจะส่งแหวนไปเรื่อยๆ ระหว่างร้องเพลง ว่า “ไอ้แหวนอยู่ไหน ไอ้แหวนอยู่ไหน”
 - เมื่อร้องมาถึงตอนนี้ให้หยุดส่งแหวน ครูถามว่า “แหวนจำแหวน แหวนอยู่ในมือใครจะ”
 - นักเรียนที่มีแหวนยื่นขึ้นร้องว่า “อยู่ที่นี่จะ อยู่ที่นี่จะ”
 - เพื่อนพูดตามว่า อยู่ที่.. (ชื่อเพื่อน) อยู่ที่ .. (ชื่อเพื่อน)
 - ทุกคนร้องเพลงต่อพร้อมกันว่า “ไปก่อนละ สวัสดี”
 - คนที่มีแหวนอยู่ในมือเลือกว่า จะเอาแหวนให้ใคร แล้วเดินไปให้เพื่อนคนนั้น เพื่อให้เป็นคนเริ่มส่งแหวนในเกมรอบต่อไป
 - เริ่มร้องเพลงแล้วส่งแหวนต่ออีกครั้ง
 - เพื่อความสนุกสนาน บางรอบครูอาจบอกให้เด็กร้องให้ช้ามากๆ บางรอบร้องให้เร็วมากๆ

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

- แหวนเด็กเล่น

สาระที่ ๑ ความซื่อสัตย์สุจริต กิจกรรมที่ ๑.๓ เรื่องการตัดสินใจของตั๊กแตนน้อย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและฝึกพฤติกรรมการไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูเริ่มด้วยการชวนนักเรียนคุยเกี่ยวกับแมลงชนิดต่างๆ
๒. ครูอ่านนิทานเรื่อง “ตั๊กแตนผู้ซื่อสัตย์”
๓. เมื่ออ่านนิทานจบ ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 - ครูชวนนักเรียนคิดว่า ตั๊กแตนควรทำอย่างไรดี
 - ครูถามว่า กังหันแสนสวยอันนี้เป็นสมบัติของใคร
 - ถ้านักเรียนเป็นเต่าทองลายจุด นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร
 - ใครเป็นคนที่เก็บกังหันได้
 - หากตั๊กแตนน้อยไม่คืนกังหันให้เต่าทองลายจุด นักเรียนคิดว่าจะเกิดอะไรขึ้น
 - เมื่อเราพบของที่ไม่ใช่ของเรา เราควรทำอย่างไร

กิจกรรมเพื่อความสนุกสนานและการปลูกจิตสำนึก

๑. เกมตั๊กแตนกระโดด

- วิธีการเล่น
 - ครูชวนนักเรียนเล่นเกมตั๊กแตนกระโดดและให้ท่อง (ระหว่างท่องอาจปรบมือไปด้วย) “ตั๊กแตนอย่ามัวเล่นไป เต่าทองเสียใจ กระโดดเอาไปคืนเอ๋ย พี่บ (กระโดด)”
 - ครูทำเครื่องหมายในห้อง เพื่อให้แต่ละคนยืนประจำที่ แล้วพาท่องเสร็จให้กระโดด
 - ฝึกกระโดดแบบสูงๆ
 - ฝึกกระโดดแล้วลงพื้นเบาๆ
 - ฝึกให้รู้จักช่วยขวา
 - เมื่อท่องจบครู(อาจเปลี่ยนให้นักเรียนมานำ)บอกให้กระโดดไปทางขวา(หรือซ้าย)

๒. เกมมุ่งหน้าหาเต่าทอง

- วิธีการเล่น
 - ตั้งตุ๊กตาหรือใช้เก้าอี้เป็นตัวแทนเต่าทอง
 - ให้นักเรียนยืนเรียงแถวหน้ากระดานอยู่หลังห้อง
 - ให้นักเรียนท่อง “ตั๊กแตนอย่ามัวเล่นไป เต่าทองเสียใจ รีบกระโดดไปคืนเอ๋ย” พาท่องจบให้นักเรียนกระโดดไปข้างหน้าให้ไกลที่สุด ใครไปถึงเต่าทองก่อนเป็นผู้ชนะ

สาระที่ ๑ ความซื่อสัตย์สุจริต จัดกิจกรรมที่ ๑.๕ เรื่องแมลงเด็กดี

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักว่า ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณสมบัติของเด็กดี

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. สมมติให้นักเรียนเป็นแมลงตัวน้อยแต่ละประเภท เช่น ตั๊กแตนน้อย เต่าทองลายจุด กวางจอมพลัง หิ่งห้อยเรืองแสง ตัวด้วง ผีเสื้อ
๒. ให้นักเรียนทำท่าทางเลียนแบบแมลงชนิดต่างๆ
๓. ครูอธิบายความหมายของคำว่า “ความซื่อสัตย์” เป็นคุณลักษณะของเด็กดีหมายถึงการไม่หยิบของของคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตไม่ว่าจะเป็นของที่ เจ้าของลืมไว้ หรือของที่เราก็กได้ก็ตาม

กิจกรรมเพื่อความสนุกสนานและปลูกจิตสำนึก

พิมพ์ภาพปีกแมลงเด็กดีจากใบไม้และฟองน้ำ

- ครูนำนักเรียนไปเก็บใบไม้นอกห้องเรียน แล้วนำมาจุ่มสีน้ำที่ผสมไว้พิมพ์ใบไม้ลงไปบนกระดาษจะเกิดลวดลายใบไม้แล้วตกแต่งรูปให้เป็นปีกแมลง (สามารถใช้ฟองน้ำชิ้นเล็กเล็กแทนใบไม้ได้)

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. รูปแมลงชนิดต่างๆ
๒. กระดาษวาดเขียนและสี

สาระที่ ๑ ความซื่อสัตย์สุจริต กิจกรรมที่ ๑.๕ เรื่องแม่เหี่ยวกับลูก

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงผลของการลักขโมย

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูเริ่มต้นด้วยการชวนนักเรียนคุยเกี่ยวกับแม่และลูก
๒. ครูอ่านนิทานเรื่อง “แม่เหี่ยวกับลูก” โดยกระตุ้นให้เด็กใช้จินตนาการตามเนื้อเรื่อง
๓. เมื่ออ่านนิทานจบ ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 - เกิดอะไรขึ้นกับลูกเหี่ยว
 - แม่เหี่ยวรู้สึกต่อลูกเหี่ยวอย่างไร ลูกเหี่ยวบอกให้แม่ทำอะไร
 - แม่เหี่ยวทำตามคำบอกลูกได้หรือไม่ เพราะเหตุใด
 - ให้นักเรียนช่วยกันระบุพฤติกรรมอะไรบ้างที่ไม่ดี (เช่น โกหก ขโมย ไม่รับผิดชอบ กล่าวร้ายต่อคนอื่น ฯลฯ)
 - ทำไมพฤติกรรมดังกล่าวถึงไม่ดี ให้นักเรียนระบุผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อคนอื่นและต่อตนเอง
 - นักเรียนเคยรู้สึกผิดหรือรู้สึกไม่ดีหลังจากทำพฤติกรรมดังกล่าวหรือไม่รู้สึกอย่างไรต่อไปจะแก้ปัญหอย่างไร
 - ครูอาจสรุปว่า
 - ถ้าเราทำไม่ดีกับคนอื่น เราจะรู้สึกไม่ดีกับตัวเอง และคนอื่นจะไม่ช่วยเหลือเรา
 - ควรทำดีกับคนอื่นเสมอ และอย่าขโมยของคนอื่น

กิจกรรมเพื่อความสนุกสนานและปลูกจิตสำนึก

- เหยี่ยวบินหารัง
 - ครูให้นักเรียนหัดท่องคำคล้องจอง/เพลง “เหยี่ยวบินหารัง”
 - ขณะที่ท่องให้นักเรียนยืนขึ้นเป็นเหยี่ยวทำท่าบินและโยกซ้ายขวา
 - ครูสั่งแล้วให้นักเรียนทำตามคำสั่ง
“บินไปทางซ้าย บินไปทางขวา บินไปข้างหน้า บินไปข้างหลัง”

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

- นิทานเรื่อง “แม่เหี่ยวกับลูก”
- คำคล้องจอง/เพลง “เหยี่ยวบินหารัง” “เหยี่ยวบินหารัง”

สาระที่ ๑ ความซื่อสัตย์สุจริต กิจกรรมที่ ๑.๖ เรื่องเจ้าโต้งกับขานา

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของตนเองอย่างซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูอ่านนิทานเรื่อง นิทานเรื่อง “สุนัข ผู้ซื่อสัตย์” โดยกระตุ้นให้เด็กใช้จินตนาการตามเนื้อเรื่อง
๒. เมื่ออ่านนิทานจบ ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 - หน้าที่ของสุนัขคืออะไร
 - ถ้าสุนัขไม่เห่าจะเกิดแล้วเกิดอะไรขึ้นในเวลาต่อมา
 - ถ้านักเรียนเป็นเจ้าของบ้าน นักเรียนจะอย่างไร
๓. ครูอ่านคำคล้องจอง “เจ้าโต้งตื่นเช้า” ให้นักเรียนฟังแล้วฝึกให้นักเรียนท่องตาม
ฝึกร้องเพลง

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. นิทานเรื่อง นิทานเรื่อง “สุนัข ผู้ซื่อสัตย์”
๒. คำคล้องจอง/เพลง “เจ้าโต้งตื่นเช้า”

สาระที่ ๑ ความเชื่อศรัทธาสุจริต กิจกรรมที่ ๑.๗ เรื่องเด็กเลี้ยงแกะ

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความสำคัญของการพูดความจริง และโทษของการโกหก

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูเริ่มต้นด้วยการชวนนักเรียนคุยเกี่ยวกับแกะ และการใช้ประโยชน์จากแกะ และใช้หุ่นมือ “แกะ”
๒. ครูอ่านนิทานเรื่อง “เด็กเลี้ยงแกะ” โดยกระตุ้นให้เด็กนึกภาพตามโดยถามถึงสี รูปร่าง และลักษณะของสิ่งต่างๆ ในเรื่อง
๓. เมื่ออ่านนิทานจบ ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 - เด็กเลี้ยงแกะโกหกกี่ครั้ง
 - การโกหกของเด็กเลี้ยงแกะทำให้เกิดอะไรขึ้น (ชาวบ้านมาช่วย ทุกคนหยุดทำงาน แกะตาย หม่าปามา ชาวบ้านเลิกเชื่อ ฯลฯ)
 - ทำไมชาวบ้านเลิกเชื่อเด็กเลี้ยงแกะทั้งที่มีหม่าปามาจริงจริง (เพราะเด็กเลี้ยงแกะ เป็นคนที่ไม่น่าเชื่อถือ)
 - จะทำอย่างไรให้คนเชื่อถือเรา (ต้องพูดความจริง ไม่โกหก)
 - สำรวจพฤติกรรมและอารมณ์โดยใช้คำถาม เช่น
 - ใครเคยโกหกโกหกใครโกหกกว่าอะไร
 - ถ้าถูกโกหกจะรู้สึกอย่างไร(อาจสมมติสถานการณ์ใกล้ตัว เช่น ถูกโกหกว่าแม่จะมารับ)
 - คำว่า “โกหก” อาจใช้แทนด้วยคำอื่น เช่น “พูดไม่จริง” หรือ “หลอกลวง”

กิจกรรมเพื่อความสนุกสนานและปลูกจิตสำนึก

ร้องเพลง “แกะดำ” พร้อมแสดงท่าทางประกอบ (ทำนอง Bla Bla Black Sheep)
ครูอาจให้ร้องโดยการเปลี่ยนท่อนจบเป็น สองถุงใหญ่ สามถุงใหญ่ เพื่อฝึกการนับเลข

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. นิทานเรื่อง “เด็กเลี้ยงแกะ”
๒. เพลง “แกะดำ”
๓. หุ่นมือ “แกะ”

สาระที่ ๑ ความซื่อสัตย์สุจริต จัดกิจกรรมที่ ๑.๘ เรื่องหนูสัญญา

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนฝึกพฤติกรรมการรักษาสัญญา และการรักษาคำพูด

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ถาถามนักเรียนว่า ห้องเรียนของเราจะน่าอยู่และมีความสุข ทุกคนจะต้องทำอะไรบ้าง เช่น
 - เก็บของเล่นเข้าที่
 - เก็บรองเท้า
 - เก็บอุปกรณ์การเรียน ฯลฯ
๒. ครูสอนร้องเพลง เล่นแล้วเก็บ

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

- เพลง “เล่นแล้วเก็บ”

สาระที่ ๑ ความซื่อสัตย์สุจริต จัดกิจกรรมที่ ๑.๙ เรื่องลาเจ้าอูบาย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับการทำหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูอธิบายให้นักเรียนรู้จัก “ลา” (สัตว์สี่เท้า รูปร่างคล้ายม้า หูยาว แต่ตัวเล็กกว่า)
๒. ครูอ่านเรื่อง “ลาเจ้าอูบาย” โดยกระตุ้นให้เด็กใช้จินตนาการตามเนื้อเรื่อง
๓. เมื่ออ่านนิทานจบ ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 - หลังจากลั่นลาล้มลงไปใต้น้ำแล้ว อะไรหนักกว่ากัน เกลือหรือสำลี
 - เมื่อลั่นลาล้มลงไปใต้น้ำ อะไรที่ละลายใต้น้ำได้ เกลือหรือสำลี
 - ทำไมเวลาลั่นลาแบกเกลือ ลั่นลาชอบแก้งลั้ม
 - การที่เจ้าของลงโทษลั่นลาถูกต้องหรือไม่
 - ควรทำอย่างไรกับลาขี่โกง
 - นักเรียนรู้สึกอย่างไร ถ้ามีเพื่อนขี่โกง

กิจกรรมเพื่อความสนุกสนานและปลูกจิตสำนึก

ร้องเพลง “ลั่นลา” (ทำนอง skip to my lou)

สาระที่ ๑ ความซื่อสัตย์สุจริต กิจกรรมที่ ๑.๑๐ เรื่องเทพารักษ์กับคนตัดไม้

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการพูดความจริง และโทษของการโกหก

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า เทพารักษ์ คือ เทวดาที่รักษาต้นไม้ ซึ่งเป็นความเชื่อของคนไทยและชนชาติอื่นบางชาติ
๒. ครูอ่านนิทานเรื่อง “เทพารักษ์กับคนตัดไม้” โดยกระตุ้นให้เด็กใช้จินตนาการตามเนื้อเรื่อง
๓. เมื่ออ่านนิทานจบ ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น นักเรียนอยากเป็นใคร
 - นายแก้วทำอะไรตกลงไปในน้ำ
 - นายขวัญทำอะไรตกลงไปในน้ำ
 - ใครเป็นคนได้ขวานทองจากเทพารักษ์ เพราะเหตุใด
 - ถ้านักเรียนเป็นนายขวัญ นักเรียนจะอย่างไร
 - การพูดความจริงของนายแก้วทำให้เกิดอะไรขึ้น
 - การพูดเท็จของนายขวัญทำให้เกิดอะไรขึ้น
 - ทำไมนายขวัญจึงพูดเท็จ
 - สมมติว่า นักเรียนเป็นนายแก้ว ทำของตกลงไปในแม่น้ำลึก แต่ไม่มีเทพารักษ์หรือใครมาช่วยเลย เด็กๆ จะอย่างไร

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

นิทานเรื่อง “เทพารักษ์กับคนตัดไม้”

สาระที่ ๑ ความซื่อสัตย์สุจริต กิจกรรมที่ ๑.๑๑ คนเจ้าเล่ห์กลับกลอก

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเกิดการตระหนักรู้ต่อโทษของการใช้เล่ห์เหลี่ยมหลอกลวงผู้อื่น

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูเริ่มต้นด้วยการให้นักเรียนท่องอาขยาน “กาเอ๋ยกา บินมาไวไว มาจับต้นโพธิ์ โผมาต้นไทร”
๒. ถามนักเรียนว่า รู้จักกาหรือไม่ (กา คือ นกประเภทหนึ่ง มีสีดำ) และอาจให้นักเรียนร้องเลียนเสียงกา
๓. ครูอ่านนิทานเรื่อง “กากับนก” โดยกระตุ้นให้เด็กใช้จินตนาการตามเนื้อเรื่อง
๔. เมื่ออ่านนิทานจบ ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 - นักเรียนชอบนก หรือ ชอบกาในเรื่องนี้ เพราะเหตุใด
 - กาท่าอะไร นกท่าอะไร
๕. ครูสรุป คนที่เจ้าเล่ห์ คำพูดไม่ตรงกับกรกระทำย่อมได้รับผลร้ายในที่สุด

กิจกรรมเพื่อความสนุกสนานและปลูกจิตสำนึก

๑. เกมมุดอุโมงค์
 - เอาลังหรือกล่องใหญ่หลายๆ ใบ มาเจาะเป็นรูเรียงต่อกันเป็นอุโมงค์ให้เด็กๆลอดได้ หรือให้เด็กจับมือกันต่อกันเป็นอุโมงค์
 - ให้นักเรียนท่อง “มุดเข้ามุดออก มุดเข้ามุดออก ใครพูดลวงหลอกไม่ใช่พวกเรา” ระหว่างท่องให้มุดอุโมงค์เล่น (อาจแบ่งเป็นหลายๆ ทีม แล้วให้มุดแข่งกัน)
๒. เกมมาทำให้ตรง
 - ให้นักเรียนท่อง “พวกเรามาทำให้ตรง พวกเราทำให้ตรง ใครคดใครโกงอยู่ได้ไม่นาน”
 - แบ่งนักเรียนเป็นทีม แล้วให้เชือกหรือด้ายยาวๆ ที่ความยาวเท่ากันไปคนละเส้น
 - ให้นักเรียนวางเชือกบนพื้นแล้วทำให้ตรงที่สุด ทีมที่ด้ายตรงที่สุด จะยาวที่สุด จะเป็นทีมที่ชนะ

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. นิทานเรื่อง “กากับนก”
๒. เชือกหรือด้าย

สาระที่ ๑ ความซื่อสัตย์สุจริต กิจกรรมที่ ๑.๑๒ เรื่องเหรียญทอง ๑๕ เหรียญ

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเกิดความซื่อสัตย์

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูอ่านนิทานเรื่อง “เหรียญทอง ๑๕ เหรียญ” โดยกระตุ้นให้เด็กใช้จินตนาการตามเนื้อเรื่อง
๒. เมื่ออ่านนิทานจบ ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 - เด็กชายพบอะไรในตลาด
 - ในกระเป๋ามีเหรียญกี่เหรียญ
 - ใครพูดความจริง
 - ใครพูดเท็จ
 - ทำไมเขาจึงพูดเท็จ
 - ผลที่เกิดขึ้นจากการพูดเท็จคืออะไร

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

นิทานเรื่อง “เหรียญทอง ๑๕ เหรียญ”

สาระที่ ๒ การมีจิตสาธารณะ

แนวคิด

การอยู่ร่วมกันของสมาชิกในสังคมหนึ่งนั้น ต้องอาศัยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเข้าใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งการที่สมาชิกในสังคมคิดและทำเพื่อส่วนรวม รู้จักการให้เพื่อสังคมไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวเป็นใหญ่ และพร้อมที่จะเสียสละหรือช่วยปกป้องผลประโยชน์ของส่วนรวม

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กเข้าใจความสำคัญของส่วนรวม และรู้จักจำแนกส่วนตัว-ส่วนรวม
๒. เพื่อฝึกให้เด็กปฏิบัติการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ได้แก่ การเสียสละเพื่อส่วนรวม

การเคารพกฎกติกา

๓. เพื่อให้เด็กเข้าใจลักษณะของผู้หน้าที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

เครื่องมือการเรียนรู้

๑. นิทาน
๒. คำคล้องจอง
๓. กิจกรรมการเล่น
๔. กิจกรรมศิลปะ

สาระที่ ๒ การมีจิตสาธารณะ กิจกรรมที่ ๒.๑ เรื่องรถไฟป๊อปป๊อป

จุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจความหมายและความสำคัญของการอยู่ร่วมกัน เราอยู่คนเดียวไม่ได้
ส่วนรวมจะดีได้ ถ้าทุกคนเสียสละทำตามกติกาและทำเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูถามนักเรียนว่า รู้จักรถไฟหรือไม่ อธิบายรถไฟคืออะไร (ประกอบด้วย หัวรถจักรและตู้หรือโบกี้
โดยสาร) ให้นักเรียนดูรูป หรือวาดรูปประกอบ
๒. จัดขบวนรถไฟ
 - ชวนนักเรียนเล่นต่อขบวนรถไฟ โดยหนึ่งขบวนให้มีจำนวนนักเรียนไม่เกินสิบคน
 - จัดแถวนักเรียนเป็นขบวน แล้วให้นักเรียนช่วยนับจำนวน
 - ให้นักเรียนใช้แขนเกาะบ่าเพื่อนข้างหน้า สมมติคนหน้าสุดเป็นหัวรถจักร คนที่เหลือ
เป็นโบกี้โดยสาร แล้วเดินเป็นขบวน ร้องเป็นเสียงรถไฟ “ป๊อป ป๊อป กระช๊ก กระช๊ก”
๓. เดินทางสู่จุดหมายปลายทาง
 - ตั้งชื่อขบวนรถไฟ แล้วกำหนดสถานีที่เป็นจุดหมายปลายทางให้แตกต่างกัน (ครูอาจ
ตั้งชื่อให้ เช่น สถานีดอกไม้ สถานีท้องฟ้า สถานีสายรุ้ง หรือจะใช้ชื่อสถานที่จริงก็ได้)
 - ให้นักเรียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นหัวจักรรถไฟ
 - ครูออกคำสั่งให้แต่ละขบวนออกเดินทางไปยังสถานีจุดหมายปลายทาง เช่น
“รถไฟสายสีส้ม เดินทางไปสถานีหัวลำโพง” ต่อมาให้นักเรียนร่วมตัดสินใจด้วย
ตนเองว่า ต้องการไปสถานีใด
 - ต่อขบวนให้ยาวขึ้นแล้วออกเดินทาง
๔. ธงสีแดง ธงสีเขียว (รถไฟหยุด รถไฟเดินทาง)
 - ครูกำหนดกติกา อธิบายถ้าครูยกธงสีแดง (ใช้ผ้าหรือกระดาษสี) ให้ขบวนรถไฟหยุด
ถ้ายกธงสีเขียว ให้ออกเดินทาง

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. รูปรถไฟ
๒. ธงสีเขียว ธงสีแดง

สาระที่ ๒ การมีจิตสาธารณะ กิจกรรมที่ ๒.๒ เรื่องรถไฟสามัคคี

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายและความสำคัญของการอยู่ร่วมกัน เราอยู่คนเดียวไม่ได้ส่วนรวมจะดีได้ ถ้าทุกคนเสียสละทำตามกติกาและทำเพื่อ ประโยชน์ของส่วนรวม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูอ่านคำคล้องจองหรือร้องเป็นเพลง
๒. ให้นักเรียนเกาะไหล่เพื่อนเป็นขบวนรถไฟ พร้อมทั้งอ่านคำคล้องจองหรือร้องเพลงไปด้วย

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

เพลง/คำคล้องจอง “รถไฟสามัคคี”

สาระที่ ๒ การมีจิตสาธารณะ กิจกรรมที่ ๒.๓ เรืองเรารักประเทศไทย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสร้างความผูกพันต่อชาติบ้านเมือง

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. อธิบายที่ตั้งของประเทศไทยและธงชาติ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของชาติไทย
๒. ประดิษฐ์ธงชาติโดยใช้กระดาษสีฉีกเป็นริ้ว หรือระบายสีรูปธงชาติ
๓. ร้องเพลง “ธงไตรรงค์” และโบกธง
๔. ร้องเพลง “ชาติ” ร่วมกันและโบกธง

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. แผนที่ประเทศไทย
๒. ธงชาติไทย
๓. เพลง “ธงไตรรงค์”
๔. กระดาษและสี

สาระที่ ๒ การมีจิตสาธารณะ กิจกรรมที่ ๒.๔ เรื่องตำนานปาห้องโก๋

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเห็นว่า คนโกงสามารถทำลายคนดีได้อย่างไร

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูเริ่มต้นโดยบอกนักเรียนว่า จะเล่าเรื่องเกี่ยวกับประเทศจีน
๒. ถามว่า ใครมีเชื้อสายจีน คนจีนมีประเพณีอะไรบ้าง อาหารอะไรบ้าง นักเรียนเคยรับประทานปาห้องโก๋หรือไม่
๓. ครูอ่านเรื่อง “ตำนานปาห้องโก๋”ให้นักเรียนฟัง
๔. เมื่ออ่านจบ ครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดและแลกเปลี่ยนความเห็น
 - นักเรียนชอบใครมากที่สุดในเรื่องนี้ เพราะอะไร
 - เพราะเหตุใดประชาชนจีนจึงรักขุนพลทหาร
 - ผู้มาเยี่ยมหลุมศพสองฝั่งเมียดีโกงทำอะไรกับหลุมศพเขา
 - ทำไมคนเหล่านั้นจึงทำเช่นนั้น
๕. ให้นักเรียนทำท่าท้อดปาห้องโก๋ แล้วท่อง

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

นิทานเรื่อง “ตำนานปาห้องโก๋”

สาระที่ ๒ การมีจิตสาธารณะ กิจกรรมที่ ๒.๕ เรื่องคทาวีเศษ

จุดประสงค์ เพื่อฝึกให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎกติกา

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ประดิษฐ์คทา

- ตัดกระดาษเป็นรูปดาว ๒ ดวง ให้นักเรียนระบายสี
- นำดาวที่ระบายสีแล้วมาทากาว ติดกับปลายดินสอ แล้วทิ้งให้แห้ง

๒. ครูอธิบายเกี่ยวกับคทาวีเศษ

- ให้ทุกคนถือคทาและคิดว่า จะขอพรอะไรให้ห้องเรียนของเรา
- ให้นักเรียนออกมาพูดทีละคน โดยใช้ประโยค “หนูขอให้
- ขณะที่เพื่อนพูดนักเรียนต้องฟังคำขอพรของเพื่อน

๓. ครูทบทวนว่า พรของห้องเรียนของเรามีอะไรบ้าง

- ครูเลือกพรบางข้อและถามนักเรียนว่าพรจะเป็นจริงได้
- ถ้าหนูต้อง..... และทุกคนต้องทำตามข้อตกลงร่วมกัน

๔. ครูถามกลับว่า ถ้าหนูไม่ทำ....(ตามที่ตกลงร่วมกัน) จะเกิดอะไรขึ้น.....

๕. ร้องเพลง “ดาวดวงน้อย” (Twinkle Twinkle Little Star)

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. เพลง “ดาวดวงน้อย”
๒. กระดาษและสี

สาระที่ ๒ การมีจิตสาธารณะ กิจกรรมที่ ๒.๖ เรื่องด้วงยักษ์กินเมือง

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความสำคัญของกฎเกณฑ์กติกา และโทษของการไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กติกา

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูเริ่มต้นด้วยการถามนักเรียนว่า รู้จักทหารหรือไม่ ทหารมีหน้าที่ทำอะไร พระราชาคอยใคร ให้นักเรียนดูรูปภาพทหารกับพระราชา
๒. ครูอ่านนิทานเรื่อง “ทหารยามพระราชา” ให้นักเรียนฟัง
๓. เมื่ออ่านจบ ครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดและแลกเปลี่ยนความเห็นในประเด็นต่อไปนี้
 - ในเรื่องมีทหารยามกี่คน
 - พระราชาออกกฎว่าอย่างไร
 - เกิดอะไรขึ้น เมื่อทหารยามมาเที่ยวงานเลี้ยงในเมือง
 - ใครทำหน้าที่ตีกองบอกเวลาพักเที่ยง
 - ใครทำหน้าที่ตีสองบอกเวลาเลิกงานตอนเย็น
 - ใครทำหน้าที่เป่าแตรบอกเวลาเข้าทำงานตอนเช้า
 - นักเรียนคิดว่า ควรทำอย่างไรกับทหารยามทั้งสาม เพราะอะไรจึงทำเช่นนั้น
 - ถ้าเมืองนี้ไม่มีกฎ นักเรียนคิดว่า จะเกิดอะไรขึ้น
 - นักเรียนว่า รู้จักกฎเกณฑ์อะไรบ้างในโรงเรียน (เช่น เข้าแถว เวลาเข้าโรงเรียน เวลาโรงเรียนเลิก การเล่นกับเพื่อน ครูอาจช่วยนักเรียนคิดด้วยการใช้รูปประกอบเช่น ไฟเขียวไฟแดง ชิงช้าหรือเครื่องเล่น นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติ กีฬา)
๔. ครูสรุป
 - กฎกติกาหรือข้อตกลงคือ การที่มีข้อห้ามอะไรบางอย่าง เพื่อความสงบสุขและความสุขของส่วนรวม
 - กฎต้องเป็นกฎ ไม่มีข้อยกเว้น มิฉะนั้นจะเกิดความเสียหาย หากไม่มีใครปฏิบัติตาม

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. นิทานเรื่อง “ทหารยามพระราชา”
๒. รูปภาพแมลงชนิดต่างๆ

สาระที่ ๒ การมีจิตสาธารณะ กิจกรรมที่ ๒.๗ เรื่องอนุบาลWalk Rally

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจว่า กฎเกณฑ์อาจเหมือนหรือแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสถานที่

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. นำกระดาษเอ๔ มาพับครึ่งเป็นสมุดстикเกอร์ให้นักเรียน
๒. ครูบอกนักเรียนว่า วันนี้จะสำรวจสถานที่ของโรงเรียน
๓. ให้นักเรียนระบายสีตกแต่งหน้าปกสมุดстикเกอร์ของตัวเอง
๔. ครูนำนักเรียนออกไปดูสถานที่ต่างๆ ในโรงเรียน เช่น
 - โรงอาหาร
 - ห้องสมุด
 - สนามเด็กเล่น
๕. ก่อนออกเดินทาง ครูขอให้นักเรียนตกลงร่วมกันว่า จะเดินจูงมือกันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๕ คน และไม่เล่นหยอกล้อกันตลอดการเดินทาง
๖. เมื่อไปถึงสถานที่แต่ละแห่ง ขอให้ผู้ดูแลสถานที่แห่งนั้น อธิบายให้นักเรียนฟังว่า ที่แห่งนี้มีไว้เพื่ออะไร ต้องมีกฎเกณฑ์อะไร เพื่ออะไร เช่น ไม่รับประทานในห้องสมุดเพราะจะมีแมลงตามมากัดกินหนังสือเสียหาย
๗. ครูประทับตรายางเพื่อเป็นการให้รางวัลแก่นักเรียน เมื่อผ่านจุดสถานที่ในแต่ละแห่ง โดยเรียกว่า เป็นผู้ทำตามกฎ
๘. เมื่อกลับไปชั้นเรียนให้นักเรียนอภิปรายการทำตามกฎว่า สถานที่ แต่ละแห่ง ต้องทำอะไรและไม่ต้องทำอะไรบ้าง

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. กระดาษ
๒. ตรายาง/ตลับหมึก

สาระที่ ๒ การมีจิตสาธารณะ กิจกรรมที่ ๒.๘ เรื่อง เข้าแถว

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนฝึกการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กติกา

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูทบทวนเรื่องกฎเกณฑ์กติกา ผลดีและผลเสียของการทำตามกฎ
๒. การเข้าแถวเป็นการทำตามกฎอย่างหนึ่ง
๓. ท่องอ่าน คำคล้องจอง “เข้าแถว” ให้นักเรียนตบมือตาม
๔. เมื่อครูออกคำสั่ง ทั้งหมดแถวตรง ให้เข้าแถวและท่องคำคล้องจอง “เข้าแถว”
๕. ฝึกปฏิบัติเข้าแถว โดยครูสั่ง ทั้งหมดแถวตรง แล้วการเข้าแถวตามคำสั่งเป็นรูปทรงต่างๆ เช่น เข้าแถวหน้ากระดาน เข้าแถวเรียงหนึ่ง เข้าแถวเรียงสอง เข้าแถวเป็นวงกลม (ครูอาจใช้นกหวีดช่วยเพื่อความสนุกสนาน)

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. คำคล้องจอง “เข้าแถว”
๒. นกหวีด

สาระที่ ๒ การมีจิตสาธารณะ กิจกรรมที่ ๒.๙ เรื่องวีรบุรุษน้อย

จุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียน เรียนรู้การเสียสละเพื่อส่วนรวม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูอ่านนิทานเรื่อง “กระต่ายน้อยผู้เสียสละ” โดยกระตุ้นให้นักเรียนคิดตามเนื้อเรื่อง
๒. เมื่ออ่านจบครูตั้งคำถามและให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น
 - เกิดอะไรขึ้นในเรื่อง
 - ในเรื่องมีสัตว์ทั้งหมดกี่ตัวอะไรบ้าง
 - ใครแปลงร่างเป็นพราหมณ์
 - นากบรีจาทำอะไรให้แก่พราหมณ์

กิจกรรมเสริม

- อธิบายเกี่ยวกับการถือศีล ศีลคืออะไร
- แข่งขันการกระโดดท่ากระต่าย
- ระบายสีภาพกระต่าย

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

นิทานเรื่อง “กระต่ายน้อยผู้เสียสละ”

สาระที่ ๒ การมีจิตสาธารณะ กิจกรรมที่ ๒.๑๐ เรื่องแสงสว่างจากประภาคาร

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้การเสียสละเพื่อส่วนรวม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูเริ่มต้นบทเรียนด้วยการอธิบายว่า “ประภาคาร” หมายถึงอะไร
๒. ครูอ่านนิทานเรื่อง “แสงสว่างจากประภาคาร”
๓. เมื่อครูอ่านจบ ตั้งคำถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักเรียน ในประเด็นต่อไปนี้
 - มีใครบ้างที่ออกเดินทางกับเรือประมง
 - เกิดอะไรขึ้นกับเรือประมง
 - เมื่อเกิดพายุครั้งที่สอง ไม้ขีดไฟ หนังสือ ไม้กวาด และดินสอ ทำอะไรที่ทำให้ประภาคารส่องสว่างขึ้นได้อีกครั้ง
 - ไม้ขีดไฟ หนังสือ ไม้กวาด และดินสอ ทำอะไรที่เรียกว่าเป็นการเสียสละ
 - ทำไมพวกเขาจึงทำเช่นนั้น
 - นักเรียนคิดว่า ไม้ขีดไฟ หนังสือ ไม้กวาด และดินสอ จะรู้สึกอย่างไร เมื่อรู้ว่าพวกเขาสามารถช่วยชีวิตคนได้เป็นจำนวนมาก
 - ถ้านักเรียนเป็นผู้รอดชีวิตจากการเสียสละของไม้ขีดไฟ หนังสือ และไม้กวาดนักเรียนจะบอกอะไรแก่พวกเขาเหล่านั้น

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

นิทานเรื่อง “แสงสว่างจากประภาคาร”

สาระที่ ๓ ความเป็นธรรมทางสังคม

แนวคิด

ทุกคนควรได้รับความเป็นธรรมอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะแตกต่างกันด้วยเชื้อชาติ ศาสนา ภูมิกำเนิด ฐานะหรือการศึกษา และก็ต้องไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นด้วย ดังนั้นการให้ความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น การไม่เอาเปรียบผู้อื่นและการเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเอง จะช่วยให้รักความเป็นธรรมในสังคมได้มากขึ้น

จุดประสงค์

เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ถึงความกล้าหาญทางจริยธรรม ทั้งการยึดมั่นที่จะรักษาความถูกต้องและการยอมรับผลการกระทำของตน ตลอดจนเรียนรู้คุณลักษณะของการเป็นผู้นำที่กล้าหาญและยึดมั่นในความดี

เครื่องมือการเรียนรู้

๑. นิทาน
๒. กิจกรรมการเล่น
๓. กิจกรรมศิลปะ
๔. กิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ

สาระที่ ๓ ความเป็นธรรมทางสังคม กิจกรรมที่ ๓.๑ เรื่องหนูผู้กล้าหาญ

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงความกล้าหาญทางจริยธรรมว่า มาจากจิตใจที่กล้าหาญเป็นสำคัญ ดังนั้นพลังความกล้าหาญไม่ได้ขึ้นอยู่กับขนาดของร่างกาย ทุกคนสามารถเป็นคนกล้าหาญ และยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูเกริ่นถึงเรื่องความกล้าหาญว่า นักเรียนคิดว่าคนที่กล้าหาญน่าจะมีลักษณะอย่างไร
๒. ครูวาดรูปหนู หรือนำรูปหนูมาให้ให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า
 - หนูเป็นสัตว์ที่มีลักษณะอย่างไร (เช่น ตัวเล็ก วิ่งเร็ว)
 - หนูมีความแข็งแรงหรือไม่
๓. ครูเล่านิทานเรื่อง “ราชสีห์กับหนู” ให้นักเรียนฟัง โดยใช้หุ่นมือ “หนู”
๔. เมื่อเล่าจบแล้วชวนนักเรียนคิดและร่วมแสดงความคิดเห็น
 - ราชสีห์ถึงแม้จะตัวใหญ่แต่ก็ไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์ได้
 - ทำไมตอนแรกราชสีห์ถึงคิดว่า หนูไม่สามารถช่วยได้
 - หนูช่วยราชสีห์ได้ด้วยวิธีใด
๕. ประเด็นแลกเปลี่ยนเสริมอื่นๆ อาจรวมถึง
 - นักเรียนรู้จักใครที่มีความกล้าหาญหรือไม่ (อาจเป็นบุคคล สัตว์ หรือตัวละครในนิทาน)
 - นักเรียนเคยมีความกลัวหรือไม่ กลัวอะไรมากที่สุด ความกลัวเป็นสิ่งที่ตรงกันข้ามกับความกล้าหาญ เราสามารถเอาชนะความกลัวได้ด้วยความกล้าหาญ แต่ต้องเป็นความกล้าหาญที่ถูกต้องด้วย
๖. สรุปประเด็นว่า
 - ความกล้าหาญไม่ได้ขึ้นอยู่กับขนาดของร่างกาย แต่ขึ้นอยู่กับการกระทำสิ่งที่ถูกต้อง คนตัวเล็กๆ ก็สามารถทำสิ่งที่ยิ่งใหญ่ได้
 - สิ่งถูกต้องและยิ่งใหญ่คือ การทำความดี ปกป้องคนดี การต่อสู้กับความชั่ว
 - การต่อสู้กับความชั่วอาจมีอันตราย จึงต้องใช้พลังของความกล้าหาญ
๗. ครูชวนให้นักเรียนเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือสัตว์ต่างๆ

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. รูปภาพหนู
๒. นิทานเรื่อง “ราชสีห์กับหนู”
๓. หุ่นมือ “หนู” และสัตว์อื่นๆ

สาระที่ ๓ ความเป็นธรรมทางสังคม กิจกรรมที่ ๓.๒ เรื่องเกมพลังหนู

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องความกล้าหาญ และความสามัคคี

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูทบทวนนิทานและการเรียนรู้ จากนิทานเรื่อง “ราชสีห์กับหนู”
๒. ครูอธิบายเกม พลังหนู
 - กำหนดให้นักเรียนคนหนึ่งเป็นสิงโต และอีกคนเป็นนายพราน นักเรียนที่เหลือเป็นหนู
 - ให้นำหนูจับมือกันเป็นวงกลมล้อมรอบสิงโตไว้ แล้วให้นายพรานอยู่นอกวง
 - นายพรานต้องพยายามแหวกวงล้อมของหนูเข้ามาจับสิงโตให้ได้
 - หนูทั้งหมดต้องพยายามป้องกันสิงโตไว้ไม่ให้นายพรานเข้ามาจับได้ โดยต้องพยายามจับมือกันไว้
 - หากนายพรานหลุดเข้ามาในวงได้แล้ว ให้สิงโตรีบวิ่งหนีออกไปนอกวง แล้วหนูก็ต้องช่วยกัน ป้องกันไม่ให้นายพรานออกไป
๓. ครูสรุปเน้นว่าไม่ว่าเราจะเป็นใคร ตัวใหญ่ หรือเล็ก หากมีความกล้าหาญและสามัคคีก็จะสามารถทำสิ่งดีๆ ให้สำเร็จได้

สาระที่ ๓ ความเป็นธรรมทางสังคม กิจกรรมที่ ๓.๓ เรื่องหนูคืนเนย

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ถึงความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำและแก้ไขใน
ความผิดพลาด

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ให้เด็กๆ นั่งเป็นวงกลมแล้วหาลูกบอล สมมติว่าเป็นเนย
 ๒. ท่อง “เนย เนย เนย เนยจำอยู่ไหน อยู่ที่ใครออกมาบอกที” (ท่องประมาณ ๒-๓ รอบ แล้วแต่ครูกำหนด)
 ๓. ระหว่างท่องส่งผ่านเนยไปเรื่อยๆ
 ๔. เมื่อท่องจบหากเนยไปตกอยู่ที่ใครให้ยืนขึ้น แล้วพูดตั้งๆ ว่า
 ๕. “เนยที่หายไปอยู่ที่หนู/ผม ค่ะ/ครับ ผมขอคืนให้ (เรียกชื่อเพื่อน)” แล้วให้เอาไปให้เพื่อน แล้วไปนั่งข้างหลังเพื่อนคนนั้น เด็กที่เหลือขยับให้วงแคบลง จากนั้นเริ่มวนใหม่จนเหลือคนสุดท้าย
- ** หากเด็กมีจำนวนมากอาจเล่นเกมโดยใช้เนยที่ละ ๒ หรือ ๓ อัน ส่งวนแต่ละรอบเลยก็ได้ แต่ละรอบก็จะมีคนหลายคนที่เนยไปตกอยู่ จะทำให้เกมดำเนินไปเร็วขึ้น

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

ลูกบอล เพื่อนนำมาสมมติว่าเป็นเนย

สาระที่ ๓ ความเป็นธรรมทางสังคม กิจกรรมที่ ๓.๔ เรื่องพญาลิง

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงคุณสมบัติของผู้นำว่า ต้องมีความดี ความกล้าหาญ และความเสียสละ

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูเกริ่นถึงเรื่องความเป็นผู้นำว่า นักเรียนคิดว่า คนที่เป็นผู้นำหรือเป็นหัวหน้า น่าจะมีลักษณะอย่างไร
๒. ครูเล่านิทานเรื่อง “พญาลิง” โดยใช้หุ่นมือ “ลิง”
๓. เมื่อเล่าจบแล้ว ครูตั้งคำถามเพื่อชวนให้นักเรียนคิดและแลกเปลี่ยน เช่น
 - เพราะเหตุใด ทหารแมนธูจึงจ้องจะยิงฝูงลิง
 - พญาลิงช่วยฝูงลิงไว้ได้อย่างไร
 - ถ้าพญาลิงไม่เสียสละใช้ร่างกายตัวเองเพื่อเป็นสะพานแต่กลับหนีไปตัวเดียวจะเกิดอะไรขึ้นได้บ้าง
๔. ครูสรุปประเด็นว่า ผู้ที่เป็นผู้นำหรือหัวหน้า เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษ คือ ยึดมั่นในความดี กล้าหาญ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
๕. ให้นักเรียนฝึกร้องเพลง “เจี๊ยกๆ” สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้
ลูกบอล เพื่อนำมาสมมติว่าเป็นเนย

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. นิทานเรื่อง “พญาลิง”
๒. เพลง “เจี๊ยกๆ”
๓. หุ่นมือ “ลิง”

สาระที่ ๓ ความเป็นธรรมทางสังคม กิจกรรมที่ ๓.๕ เรื่องมาร์ชคุณธรรม

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้เรื่องคุณธรรมและการเป็นผู้นำผู้ตาม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูแนะนำ“มาร์ชคุณธรรม” เพื่อให้นักเรียนท่องตาม
๒. นักเรียนท่องแล้วเดินจังหวะมาร์ช

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

มาร์ชคุณธรรม

สาระที่ ๓ ความเป็นธรรมทางสังคม กิจกรรมที่ ๓.๖ เรื่องหมาป่ากับลูกแกะ

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องความสามัคคีเพื่อการต่อสู้กับความชั่ว

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูเริ่มต้นบทเรียนด้วยการแนะนำให้นักเรียนรู้จักแกะ และเล่นเลียนเสียงแกะ
๒. ครูอ่านนิทานคำกลอน/เพลง เรื่อง “หมาป่ากับลูกแกะ” โดยใช้หุ่นมือ “แกะ”
๓. เมื่ออ่านนิทาน/เพลง จบ ครูถามคำถามและให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 - หมาป่ามีกี่ตัว
 - หมาป่าบอกลูกแกะว่าอะไร
 - หมาป่ากำลังจะทำอะไรกับลูกแกะ
 - ลูกแกะกลัวหมาป่าหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - ลูกแกะบอกหมาป่าว่าอย่างไร
 - ตอนจบของเรื่องหมาป่าเป็นอย่างไร
๔. ฝึกร้องเพลง “หมาป่ากับลูกแกะ”
๕. ครูชวนนักเรียนเล่นนิทานโดยใช้หุ่นมือสัตว์ต่างๆ

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. นิทานคำกลอน/เพลง เรื่อง “หมาป่ากับลูกแกะ”
๒. หุ่นมือ “แกะ” และสัตว์ต่างๆ

สาระที่ ๔ กระทำอย่างรับผิดชอบ

แนวคิด

ในทุกสังคมประกอบด้วยสมาชิก หรือบุคคลที่แตกต่างหลากหลาย ตามบทบาทและหน้าที่ต่างๆ ที่เหมือนกันบ้างและต่างกันบ้าง ตั้งแต่เป็นสมาชิกของครอบครัว สมาชิกของโรงเรียน สมาชิกของที่ทำงาน และสมาชิกของสังคม ดังนั้นการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เข้าใจซึ่งกันและกันไม่ละเมิดผู้อื่น และพร้อมยอมรับในการกระทำของตนเองนั้น สมาชิกทุกคนจะต้องเข้าใจความรับผิดชอบต่อบทบาทและหน้าที่ของตนเอง และบุคคลต่างๆ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ อย่างมีความรับผิดชอบ พร้อมทั้งจะให้มีการตรวจสอบได้ มีความเคารพต่อกฎเกณฑ์กติกาอย่างมีวินัย

จุดประสงค์

เพื่อให้เด็กเข้าใจความสำคัญของหน้าที่และฝึกฝนลักษณะนิสัยความรับผิดชอบต่ออันเป็นพื้นฐานต่อการกระทำอย่างรับผิดชอบ และการยอมรับผิด

เครื่องมือการเรียนรู้

๑. นิทาน
๒. คำคล้องจอง
๓. กิจกรรมการเล่น
๔. กิจกรรมศิลปะ

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับมือว่า สามารถทำหน้าที่ และทำประโยชน์ต่างๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นมือเด็กหรือมือผู้ใหญ่

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ฟังร้องเพลง “นิ้ว...อยู่ไหน”
๒. ถามนักเรียนว่า คนเรามีกี่มือ แต่ละมือมีกี่นิ้ว
๓. ให้นักเรียนกางมือบนกระดานแล้วลากเส้นตามรูปมือ
๔. ระบายสีตกแต่งมือของตนเอง
๕. อธิบายให้รู้จักมือ นิ้วมือซึ่งเป็นอวัยวะสำคัญของร่างกาย รู้จักการเปรียบเทียบขนาดของมือ ระหว่างมือตนเองกับคนอื่นดูว่า มือใครใหญ่ มือใครเล็ก วัดขนาดของมือ
๖. หลังจากดำเนินกิจกรรมรู้จักมือแล้ว ครูเริ่มต้นด้วยการถามคำถามว่า
“เด็กเด็กรู้ไหม ว่ามือทำอะไรได้บ้าง”
๗. ให้นักเรียนตอบ แล้วครูอธิบาย เช่น
 - ไหว้ทักทาย สวัสดี ไหว้แสดงการขอบคุณ ไหว้แสดงการขอโทษ ไหว้แสดงความเคารพ
 - จับมือ
 - เล่นแมงมุมลาย เล่นหุ่นงา
 - ปั่นดินน้ำมัน
 - ปลุกต้นไม้
 - ใส่เสื้อผ้า ดูแลเอาใจใส่ ช่วยเหลือผู้อื่น
 - กอด
 - โบกมือ
๘. มือนี่ทำไมไม่ได้หรือไม่ ให้นักเรียนตอบ ไม่ควรทำอะไร เช่น หยิบของของคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต
๙. ร้องเพลง “นิ้วมือ...อยู่ไหน” ตบมือเป็นจังหวะ

กิจกรรมเพื่อความสนุกสนานและปลูกจิตสำนึก

ร้องเพลงและเต้นรำประกอบจังหวะ

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. กระดาษและสี
๒. เพลง “นิ้ว...อยู่ไหน” และร้องประกอบจังหวะ

สาระที่ ๔ กระทำอย่างรับผิดชอบ กิจกรรมที่ ๔.๒ เรื่องมือนี้มีประโยชน์

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับมือว่า สามารถทำหน้าที่และทำประโยชน์ต่างๆได้ไม่ว่าจะเป็นมือเด็กหรือมือผู้ใหญ่

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูถามนักเรียนว่า มือทำความดีอะไรได้บ้าง เช่น การดูแลตนเอง (ติดกระดุม ผูกเชือกกรองเท้า) การช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งขนม การช่วยงานบ้าน เก็บของเล่น มือสวัสดิ์มือขอโทษ
๒. ครูชวนนักเรียนไปใช้มือทำความดี เช่น เก็บของเล่นเข้าที่ จัดโต๊ะ ล้างแก้วน้ำของตนเอง กวาดห้อง พับผ้า งานบ้านอื่นๆ
๓. เมื่องานเสร็จแล้ว ครูจับมือเด็กทุกคน ชมเชยโดยใช้เพลง “มือเล็กเล็ก ทำให้โลกยิ่งใหญ่”
๔. ครูถามว่า กลับไปจะใช้มือทำประโยชน์อะไรบ้าง
๕. ฝึกร้องเพลง “มือเล็กๆ”
๖. ฝึกร้องเพลง “หากพวกเรากำลังสบาย”

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. เพลง “มือเล็กๆ”
๒. เพลง “หากพวกเรากำลังสบาย”

สาระที่ ๔ กระทำอย่างรับผิดชอบ กิจกรรมที่ ๔.๓ เรื่องนิ้วโป่งซีโกง

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจว่า การขโมยเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง และไม่สามารถยอมรับได้

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูทบทวนบทเรียนเรื่องชื่อของนิ้วแต่ละนิ้ว
๒. ครูเริ่มต้นบทเรียนด้วยการร้องเพลง “โป่ง ซี กลาง นาง ก้อย”
๓. ครูสอนร้องเพลง พร้อมให้นักเรียน ทำท่าประกอบ
 - ซี่ตามทีละนิ้ว ตามเนื้อเพลง
 - กำมือและยกนิ้วมือทีละนิ้ว ขึ้นตามเนื้อเพลง
๔. ครูนำเข้าสู่เรื่องด้วยการอ่านนิทานเรื่อง “นิ้วโป่งซีโกง” โดยกระตุ้นให้นักเรียนใช้จินตนาการตามเนื้อเรื่อง
๕. เมื่อครูอ่านจบ ตั้งคำถามและให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 - ทำไมนิ้วอื่นๆ จึงโกรธนิ้วโป่ง

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. นิทานเรื่อง “นิ้วโป่งซีโกง”
๒. เพลง “โป่ง ซี กลาง นาง ก้อย”

สาระที่ ๔ กระทำอย่างรับผิดชอบ กิจกรรมที่ ๔.๔ เรื่องตึกตอกซีเกียดเงิน

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบ

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูเริ่มต้นบทเรียนด้วยการถามนักเรียนว่า รู้จักนาฬิกาหรือไม่ และอธิบายส่วนประกอบของนาฬิกา ความสำคัญของนาฬิกา
 ๒. ครูอ่านนิทานเรื่อง “ตึกตอกซีเกียดเงิน” โดยกระตุ้นให้นักเรียนคิดและมีจินตนาการตามเนื้อเรื่อง
 ๓. เมื่ออ่านนิทานจบแล้ว ครูตั้งคำถามแล้วให้นักเรียนแลกเปลี่ยนในประเด็นต่อไปนี้
 - เวลาเช้า / เวลากลางวัน / เวลาบ่าย / เวลาเย็น / เวลากลางคืน นักเรียนทำอะไรบ้าง
 - ครูแนะนำเกี่ยวกับนาฬิกาว่า นาฬิกามีประโยชน์อย่างไร มีส่วนประกอบคือตัวเลข เข็มสั้น และเข็มยาว ที่ต้องทำหน้าที่ร่วมกัน
 ๔. ฟังร้องเพลง “ตึกตอก”
- สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้**
๑. นิทานเรื่อง “นิ้วโป้งซีเกียด”
 ๒. เพลง “โป้ง ซี กลาง นาง ก้อย”

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. นิทานเรื่อง “ตึกตอกซีเกียดเงิน”
๒. เพลง “ตึกตอก”

สาระที่ ๔ กระทำอย่างรับผิดชอบ กิจกรรมที่ ๔.๕ เรื่องทำไมหนูชอบลิ้ม

จุดประสงค์ เพื่อฝึกฝนให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูถามนักเรียนว่า รู้จักกระแตหรือไม่
๒. ครูอ่านนิทานเรื่อง กระแตน้อยขี้ลิ้ม ให้นักเรียนฟัง โดยกระตุ้นให้นักเรียนคิด และจินตนาการตามเนื้อเรื่อง
๓. เมื่ออ่านจบแล้ว ครูตั้งคำถามให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
 - ให้นักเรียนทบทวนว่า กระแตน้อยทำอะไรได้ และลิ้มอะไรบ้าง
 - ให้นักเรียนวิเคราะห์ผลที่อาจเกิดขึ้นจากการลิ้มของกระแตน้อย
 - คุณครูถามว่า นักเรียนทำอะไรได้บ้าง ลิ้มที่จะทำอะไรบ้าง
๔. คุณครูเป่านกหวีด (บี๊ด บี๊ด) แล้วให้นักเรียนท่อง “คาถาวิเศษของคุณครูนกฮูก” พร้อมๆ กัน ให้นักเรียนแต่ละคนเติมคำพูดในสิ่งที่นักเรียนมักจะลิ้ม เช่น ทำการบ้าน/ทิ้งขยะ/ รดน้ำต้นไม้/ ให้อาหารปลาทอง/ แปรงฟัน/ ถูสบู่/ ปิดประตู และอื่นๆที่นักเรียนอาจลิ้มที่จะทำ
๕. ครูสรุปโดยชี้ให้เห็นว่า การจำได้ว่า จะต้องทำอะไรบ้าง ที่ต้องทำคือ ความรับผิดชอบต่อและความรับผิดชอบต่อสำคัญมาก เพราะเป็นลักษณะของเด็กดี คนดี พ่อแม่และคุณครูจะรักและไว้วางใจต่อไป เมื่อนักเรียนโตขึ้น หากมีความรับผิดชอบก็สามารถทำงานเลี้ยงชีพดูแลตัวเองได้
๖. ครูถามนักเรียนว่า นักเรียนต้องรับผิดชอบต่ออะไรบ้างทั้งที่บ้านและโรงเรียน
๗. ให้นักเรียนดูรูปภาพความรับผิดชอบต่อกระแต เช่น เก็บที่นอน ทำการบ้าน ช่วย ทำความสะอาดบ้าน ทิ้งขยะลงถัง เก็บของหาย ไปฝากกับคุณครู ให้อาหารปลาเต็ดดอกไม้ในแปลงดอกไม้ ไม่แปรงฟัน เปิดไฟ/โทรทัศน์ทิ้งไว้เมื่อไม่ใช้งาน
๘. ให้นักเรียนวาดรูปเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อ

กิจกรรมเสริมเพื่อความสนุกสนานและปลูกฝังจิตสำนึก

ร้องเพลง “กระแตตื่นเช้า”

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. นิทานเรื่อง “กระแตน้อยขี้ลิ้ม”
๒. นกหวีด
๓. กระดาษและสี

สาระที่ ๔ กระทำอย่างรับผิดชอบ กิจกรรมที่ ๔.๖ เรื่องระบำไม้กวาด

จุดประสงค์ เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. คຸยกับนักเรียนว่า ทุกคนเป็นเด็กดี มีความรับผิดชอบ อยากให้นักเรียนร่วมกันรับผิดชอบเรื่องต่างๆ
ทุกคนเป็นเจ้าของห้องเรียน
๒. ครูถามว่า ห้องเรียนที่น่าอยู่ และมีความสุขเป็นอย่างไร
๓. ถ้านักเรียนอยากให้ห้องเรียนน่าอยู่และมีความสุข ต้องร่วมด้วยช่วยกัน สิ่งที่ย่ง่ายที่สุด
คือ การทำความสะอาดและรักษาความสะอาด
๔. ครูถามนักเรียนว่า รู้จักไม้กวาดหรือไม่ (อธิบาย : อุปกรณ์ทำความสะอาด)แล้วสอนร้องเพลง
“ระบำไม้กวาด”
๕. ชวนนักเรียนทำความสะอาดห้อง เพื่อทุกคนจะได้อยู่ในห้องที่สะอาด และขณะที่
ทำความสะอาดอาจเปิดเพลงให้เด็กเด็กร้องตาม
๖. ฝึกให้นักเรียนรับผิดชอบงานอื่นในห้องเรียน เช่น
 - เก็บของเล่นที่เล่นแล้วเข้าที่ให้เรียบร้อย
 - ทำความสะอาดห้องเรียน
 - เตรียมที่นอนกลางวัน
 - เก็บที่นอนกลางวัน
 - ตกแต่งห้องเรียน

หมายเหตุ อาจเปิดเพลงสำหรับเด็กไปด้วยขณะที่ให้นักเรียนรับผิดชอบต่อการทำงาน

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

เพลง “ระบำไม้กวาด”

สาระที่ ๔ กระทำอย่างรับผิดชอบ กิจกรรมที่ ๔.๗ เรื่องชายโง่กับต้นไม้

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบ

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูอ่านนิทานเรื่อง “ชายโง่กับต้นไม้” โดยกระตุ้นให้นักเรียนคิดและมีจินตนาการตามเนื้อเรื่อง
๒. เมื่ออ่านนิทานจบแล้ว ครูตั้งคำถามแล้วให้นักเรียนแลกเปลี่ยนในประเด็นต่อไปนี้
 - นายกวยจับกับนายกวยเดี่ยวเป็นอะไรกัน
 - ทำไมนายกวยจับจึงปลุกต้นไม้
 - เมื่อนายกวยจับปลุกต้นไม้แล้วเกิดอะไรขึ้น
 - ทำไมนายกวยเดี่ยวจึงตัดต้นไม้ทิ้ง
 - เมื่อนายกวยเดี่ยวตัดต้นไม้แล้วเกิดอะไรขึ้น
 - ให้นักเรียนช่วยกันคิดหาประโยชน์ของสิ่งของต่างๆ
 - จินตนาการว่า ถ้าวันหนึ่งไม่มีของบางอย่าง (เช่น น้ำ / ไฟ / ของเล่น / ดินสอ / กระดาษ / เสื้อผ้า) เด็กๆจะอย่างไร และจะลำบากอย่างไร จะแก้ปัญหาอย่างไร
 - เด็กๆ จะดูแลรับผิดชอบข้าวของต่างๆ ด้วยวิธีใดบ้าง (เช่น เสื้อผ้า-ซัก พับ เก็บ / งานขาม-ล้าง เก็บ/ ดินสอสี-เก็บเป็นที่เป็นทาง ฯลฯ)
๓. ครูสรุปว่า
 - ของทุกอย่างมีประโยชน์ อย่าทิ้งขว้าง และต้องใช้อย่างประหยัด เพราะถ้าวันหนึ่งไม่มีแล้วจะมาเสียใจภายหลัง (เช่น เล่นของเล่นแล้วต้องเก็บ/อย่าเปิดน้ำเปิดไฟทิ้งไว้)
 - ของทุกอย่างมีประโยชน์ เราจึงต้องดูแลรับผิดชอบ (เช่น ทำความสะอาดของเล่นของใช้ เหมือนต้นไม้ที่เราต้องกวาดใบไม้ใต้ต้นด้วย)

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

นิทานเรื่อง “ชายโง่กับต้นไม้”

สาระที่ ๕ เป็นอยู่อย่างพอเพียง

แนวคิด

ความพอประมาณ ซื่อตรง ไม่โลภมาก และต้องไม่เบียดเบียนผู้อื่น

จุดประสงค์

เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้แนวคิดการมีชีวิตที่พอเพียง โดยเฉพาะเรื่องโทษของความโลภ และการทำอะไรเกินตัว

เครื่องมือการเรียนรู้

๑. นิทาน
๒. กิจกรรมการเล่น
๓. กิจกรรมศิลปะ
๔. กิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจว่า ความโลภเป็นสิ่งที่ไม่ดี

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูเกริ่นถึงเรื่อง ความโลภ ซึ่งหมายถึง ความอยากได้ไม่รู้จักพอ
๒. เล่านิทานเรื่อง “เด็กโลก”
๓. เมื่อเล่าจบแล้วชวนนักเรียนทบทวนเรื่องและร่วมแสดงความคิดเห็น
 - ทำไมเพื่อนๆ จึงหนีขุนช้างไปเล่นกันเอง ไม่เล่นกับขุนช้าง
 - ขุนช้างสามารถหยิบถั่วออกจากขวดโหลปากแคบได้อย่างไร
๔. ครูให้นักเรียนท่องตามคำที่แม่สอนขุนช้าง
“ไม่พอค้อยเอาใหม่ ไม่พอค้อยเอาใหม่ ไม่พอค้อยเอาใหม่”
๕. ครูสรุปประเด็น
 - ความโลภเป็นสิ่งที่ไม่ดี
 - หยิบตักอะไรก็เอามาแต่พอดี ถ้าไม่พอค้อยเอาใหม่ก็ได้
 - ควรรู้จักแบ่งปันกัน
๖. กิจกรรมเสริมการเรียนรู้อื่นๆ
 - ช่วงรับประทานอาหารว่างหรืออาหารเที่ยง ให้นักเรียนสังเกตดูว่า ปกติกินข้าว ขนม น้ำเท่าใดจึงจะอิ่มพอดี
 - ให้นักเรียนช่วยกันคิดว่า หากหยิบอาหารหรือขนมมามากเกินไป จนกินไม่ไหว มีข้อเสียอย่างไรบ้าง และควรแก้ไขอย่างไร

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

นิทานเรื่อง “เด็กโลก”

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจว่า ความโลภเป็นสิ่งที่ไม่ดี

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูเล่านิทานเรื่อง “คนเลี้ยงแพะ”
๒. เมื่อเล่าจบแล้วชวนนักเรียนทบทวนเรื่อง และร่วมแสดงความคิดเห็น
 - เพราะเหตุใด ฝูงแพะเดิมจึงวิ่งหนีคุณลุงไป
 - คุณลุงแะแะถูกคุณป้าดุว่าอะไร
๓. ครูสรุปประเด็นเรื่องความโลภว่า เป็นพฤติกรรมที่ไม่ดี คนที่มีความโลภมากๆ มักต้องลงเอยด้วยความสูญเสีย เพราะความโลภของเขานั่นเอง
๔. ครูให้นักเรียนตกแต่งระบายสีหน้ากากแพะให้สวยงามสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. นิทานเรื่อง “คนเลี้ยงแพะ”
๒. แบบหน้ากากแพะ เพื่อใช้ตกแต่งระบายสี

สาระที่ ๕ เป็นอยู่อย่างพอเพียง กิจกรรมที่ ๕.๓ เรื่องกากับหงส์

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน เรียนรู้ที่จะภูมิใจและพอใจในสิ่งที่ตัวเองเป็นสิ่งที่ตัวเองมี

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูเล่านิทานเรื่อง “กากับหงส์”
๒. เมื่อเล่าจบแล้วชวนนักเรียน ทบทวนเรื่องและร่วมแสดงความคิดเห็น
 - กามีประโยชน์อย่างไร
 - ทำไมกาจึงลงไปว่ายน้ำทั้งๆ ที่ว่ายน้ำไม่เป็น
๓. ครูสรุปประเด็น
 - เราควรภูมิใจและพอใจในสิ่งที่ตัวเองเป็น และในสิ่งที่ตัวเองมี
 - การพอใจในสิ่งที่ตัวเองมีและเป็น ไม่ใช่การหยุดแสวงหาความก้าวหน้า หรืออยู่เฉยๆ
 - เช่นเดียวกับ กา ที่มีหน้าที่ที่สำคัญและน่าภาคภูมิใจ เราก็ควรภูมิใจในตัวเองและทำหน้าที่ให้ดีที่สุด
๔. กิจกรรมเพื่อความสนุกสนานและเสริมการเรียนรู้
 - กิจกรรมระบายสีรูปกา
 - คำอธิบาย กา ปกติมีสีดำสวยงามอยู่แล้ว แต่หาก กา จะต้องกลายเป็นสีอื่นจะเป็นสีอะไรได้บ้าง
ให้นักเรียนระบายสีรูปกา โดยไม่ให้ใช้สีดำ

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. นิทานเรื่อง “กากับหงส์”
๒. รูปกา (ใช้ระบายสี)

สาระที่ ๕ เป็นอยู่อย่างพอเพียง กิจกรรมที่ ๕.๔ เรื่องลูกอึ้งอ่ากับแม่

จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียน เรียนรู้ที่จะไม่ทำอะไรเกินตัว

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

๑. ครูเล่านิทานเรื่อง “ลูกอึ้งอ่ากับแม่”
๒. เมื่อเล่าจบแล้วชวนนักเรียนทบทวนเรื่อง และร่วมแสดงความคิดเห็น
 - ให้นักเรียนสะท้อนจากเรื่องว่า ทำไมแม่อึ้งอ่าถึงพองจนลอยไป แล้วจะเกิดผลตามมาอย่างไร
 - ให้เด็กๆ ยกตัวอย่างสิ่งที่ทำมากเกินไปแล้วเกิดผลเสีย เช่น ฝืนเล่นน้ำไม่ยอมหยุดจนป่วย ง่วงแล้วฝืนจนงอแง กินเยอะเกินไปจนปวดท้อง เป็นต้น
๓. กิจกรรมเพื่อความสนุกสนาน
 - กลอน “อึ้งอ่างับมด”
 - ให้นักเรียนท่องกลอน “อึ้งอ่างับมด”
 - สามารถทำท่าประกอบได้ โดย
 - ทุกครั้งที่พูดคำว่า “อึ้งอ่าให้ทำท่าตัวพอง”
 - ทุกครั้งที่พูดคำว่า “มดให้ทำท่าตัวเล็กๆ มากที่สุด”
 - เกมอึ้งอ่างับมด
 - เลือกนักเรียนสองคนเป็นอึ้งอ่า นักเรียนที่เหลือเป็นมด
 - อึ้งอ่ากระโดดได้ขาเดียว ไล่จับมด
 - มดตัวไหนโดนจับต้องสลัดกลายเป็นอึ้งอ่าไล่จับมดตัวอื่น ส่วนอึ้งอ่าเมื่อจับเพื่อนได้ต้องกลายเป็นมด

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๑. นิทานเรื่อง “ลูกอึ้งอ่ากับแม่”
๒. กลอน “อึ้งอ่างับมด”

ภาคผนวก

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, ๒๕๕๓ โครงการโรงเรียนสีขาว หลักสูตร คบเด็กสร้างชาติ “โตไปไม่โกง”
ระดับชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ ๑

ที่ มท ๐๘๑๖.๔/ว ๗/๐๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง การนำหลักสูตร “โตไปไม่โกง” ไปจัดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ เรื่อง รับทราบสรุปมติและข้อสั่งการในการประชุมคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘
๒. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ เรื่อง เห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) (บทสรุปสำหรับผู้บริหาร) จำนวน ๑ ฉบับ

๒. สรุปคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๕ ประการ หลักสูตร “โตไปไม่โกง” จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ ได้รับทราบสรุปมติและข้อสั่งการในการประชุมคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ซึ่งในการประชุมดังกล่าว มีมติ-ข้อสั่งการสำคัญที่ส่วนราชการและหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐ จะต้องรับไปพิจารณา ดำเนินการ โดยมีมติที่ ๑ : เห็นชอบในหลักการให้กระทรวงศึกษาธิการบรรจุหลักสูตร “โตไปไม่โกง” ในโครงสร้างส่วนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน ๑ ชั่วโมง/สัปดาห์ รวม ๔๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยให้เริ่มตั้งแต่ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ ทุกโรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียนในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ได้เห็นชอบร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และให้หน่วยงานภาครัฐแปลงแนวทางและมาตรการตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ไปสู่การปฏิบัติ รายละเอียดตามอ้างถึง

เนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานหลักออกเป็น ๖ ยุทธศาสตร์ โดยยุทธศาสตร์ที่ ๑ “สร้างสังคมที่ ‘ไม่ทนต่อการทุจริต’” เป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญในกระบวนการการปรับสภาพสังคมให้เกิดภาวะที่ “ไม่ทนต่อการทุจริต” โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการกล่อมเกลางานสังคมในทุกระดับช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัย เพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต เป็นการดำเนินการผ่านสถาบันหรือกลุ่มตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการกล่อมเกลางานสังคมให้มีความเป็นพลเมืองที่ดี ที่มีจิตสาธารณะ จิตอาสา และความเสียสละเพื่อส่วนรวม และเสริมสร้างให้ทุกภาคส่วนมีพฤติกรรมที่ไม่ยอมรับและต่อต้านการทุจริตในทุกรูปแบบ โดยกลยุทธ์ที่ ๑ ปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม และกลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกลางานสังคมเพื่อต้านทุจริต ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติฯ ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำหลักสูตรโตไปไม่โกงไปปรับใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

/กรมส่งเสริม...

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย (อายุ ๒-๕ ปี) โดยมุ่งเน้นพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการสมบูรณ์ตามวัย และเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กที่เข้ารับการศึกษาในด้านต่างๆ ตามนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยของรัฐบาล ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ที่ได้มีมติเห็นชอบยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และให้หน่วยงานภาครัฐแปลงแนวทางและมาตรการตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ไปสู่การปฏิบัติ โดยยุทธศาสตร์ที่ ๑ “สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต” กลยุทธ์ที่ ๑ ปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม และกลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกลางานสังคมเพื่อต้านทุจริต ที่ได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติฯ โดยให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำหลักสูตรโตไปไม่โกงไปปรับใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงขอให้จังหวัดแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดทุกแห่ง ดำเนินการดังนี้

๑. ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ดำเนินการนำหลักสูตร “โตไปไม่โกง” ระดับชั้นอนุบาล ๑ และอนุบาล ๒ ไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเด็กปฐมวัยให้เหมาะสมตามช่วงอายุของเด็ก โดยเริ่มตั้งแต่ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

๒. ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดาวน์โหลดหลักสูตร “โตไปไม่โกง” ได้จากเว็บไซต์ <http://growinggood.org/category/course/> เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะดำเนินการจัดฝึกอบรมครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ดูแลเด็ก เพื่อให้มีความเข้าใจในเนื้อหาและการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร “โตไปไม่โกง” ในระดับปฐมวัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนันต์ อันตรโกวิท)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองส่งเสริมและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น

กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

โทร ๐๒-๒๕๑๙๐๒๑-๓ ต่อ ๔๐๓-๔๑๐

โทรสาร ๐๒-๒๕๑๙๐๒๑-๓ ต่อ ๔๑๘